

VIZUÁLIS KULTÚRA 9-10 évfolyam

Célok és feladatok

A vizuális nevelés legfőbb célja, hogy hozzásegítse a tanulókat a látható világ jelenségeinek, a vizuális művészeti alkotásoknak árnyaltabb értelmezéséhez és megítéléséhez. A tantárgy így nemcsak a képzés- és iparművészet területeinek a feldolgozásával foglalkozik tehát, hanem tartalmi középpontba emeli a vizuális jelenségek, közlések olyan köznapi formáinak vizsgálatát is, mint a tömegkommunikáció vizuális megjelenései, a legújabb elektronikus médiumokhoz kapcsolódó jelenségek és az épített, alakított környezet. A képzés művészet, vizuális kommunikáció, tárgy- és környezetkultúra a vizuális kultúra tantárgynak olyan részterületei, amelyeknek a tartalmi végigkísérik a közoktatásban a vizuális nevelést, ám a különböző iskolaszakaszokban különböző módon kapnak hangsúlyt. Ezek a részterületek azonban a legfontosabb tartalmakat biztosítják csupán a fejlesztéshez, de hatékony fejlesztés csakis komplex feladatokban, egymással összefüggő feladatsorokban értelmezhető. A tantárgy oktatása tevékenység-, illetve gyakorlatközpontú, ahol alapvető fontosságú a játékos-kreatív szemlélet, illetve hogy a tantárgy tartalmainak feldolgozása komplex, folyamatorientált megközelítésben történjen, így a projektmódszer eszközét is felhasználja a tanítás-tanulás folyamatában.

A NAT fejlesztési feladatainak alapján a vizuális kultúra tantárgy gyakorlati tevékenységeinek fontos célja az érzéki tapasztalás, a környezettel való közvetlen kapcsolat fenntartása, erősítése, ezáltal a közvetlen tapasztalatszerzés, az anyagokkal való érintkezés, az érzékelés érzékenységének fokozása. További cél tudatosítani az érzékelés különböző formáinak (például látás, hallás, kinetikus érzékelés) kapcsolatát, amely a számítógépes környezet bevonásával képes egy újabb, „más minőség” intermediális szemléletet is kialakítani. A fejlesztés átfogó célja segíteni a tanulókat abban, hogy képesek legyenek az érzékelés a hatalmas mennyiségű képi információt, számtalan spontán vizuális hatást minél magasabb szinten, kritikusan feldolgozni, a megfelelő szelekciót elvégezni, értelmezni, továbbá ezzel kapcsolatos önálló véleményt megfogalmazni, illetve segíteni a művészi és köznapi vizuális közlések pontos értelmezését, továbbá fokozni az alkotómunka során a vizuális közlés és kifejezés árnyalt megjelenítését. A vizuális nevelés kiemelt fontosságú feladata a kreativitás működtetése, illetve fejlesztése, a kreatív képességek kibontakoztatása. Nagy hangsúlyt kap a kreatív problémamegoldás folyamatának és módszereinek tudatosítása, mélyítése. A fejlesztés célja az örömteli, élményt nyújtó, a személyes megnyilvánulásnak legnagyobb teret engedő alkotótevékenység megszerettetése, ezáltal a motiváció fokozása, egy szélesebb értelemben vett alkotó magatartás kialakítása. Cél továbbá a problémamegoldó képesség erősítése, hiszen a feladatok önálló megoldása bizonyos rutinok, készségek kialakításával kezdődik, majd az egyre önállóbban végzett tevékenységeken keresztül jut el a projektfeladatok önálló megoldásáig. A tanulók önismeretének, önkritikájának, önértékelésének fejlesztése kritikai szemléletmód kialakításával a gyakorlati tevékenységeken keresztül valósul meg, amelyek mindegyike – eredeti céljától függetlenül is – személyiségfejlesztő hatású. Motiváló hatásuk mellett segítik az érzelmi gazdagodást, az empátia, az intuíció fejlesztését, az önálló ízlés, a belső igényesség kialakulását, az önértékelés és önismeret kialakulása révén pedig a céltudatos önszabályozást.

Mindezeketől függetlenül a vizuális kultúra tanításának fontos alapelve azonban, hogy a művészeti nevelés valójában művészettel nevelésként értelmezendő, hiszen a közoktatásban a művészet nem lehet célja, csupán eszköze a nevelésnek, azaz egy közismereti tárgy közvetlen feladata nem lehet a „művészképzés”.

A fenti célok és szemlélet megvalósítását segíti a kerettanterv, amely konkrét módszertani segítséget nem biztosít, hiszen nem ez a feladata, de a fejlesztési követelmények részletezésével teszi konkrétabbá az elvárható fejlesztés irányát. A kerettanterv – némileg eltérően a NAT kompetenciafejlesztő kiindulópontjától – a vizuális kultúra részterületei szerint („Kifejezés, képzés művészet”, „Vizuális kommunikáció”, „Tárgy- és környezetkultúra”) szervezi a fejlesztés

követelményeit. Az említett részterületeket további tematikai egységekre bontja, és ezeken belül fogalmazza meg a fejlesztés követelményeit, amelyekhez két évfolyamra ajánlott óraszámokat is feltüntet. Természetesen sem a tematikai egységek, sem a tematikai egységekbe foglalt tantervi követelmények sorrendje nem jelez semmiféle időrendi sorrendet vagy logikai kapcsolatot, illetve egy-egy fejlesztési követelmény nem azonos egy-egy tanóra tananyagával. Az optimális tartalomtervezés folyamán a tematikai egységeket rugalmasan kell kezelni, a tanulás-szervezés felépítésének logikáját követve felhasználni, az adott évfolyamra ajánlott óraszám figyelembevételével.

9–10. évfolyam

Ebben az iskolaszakaszban – csakúgy, mint eddig – a vizuális kultúra tantárgy az esztétikai, művészet-nevelés érdekében végzi feltevékenységeit, azonban egyre nagyobb hangsúlyt kap a kritikai gondolkodás és problémamegoldó gondolkodás, illetve a szociális érzékenység fejlesztése. A felnőtté válás folyamatában különösen fontos az önismeret, a reális önértékelés erősítése, amely kiváltképp a tantárgy sajátosságából ered alkotótevékenységhez kapcsolódó, egyénre szabott feladatokon keresztül érhető el. Ugyanakkor egyrészt a fejlesztési cél tartalmaként választott társadalmi problémák vizsgálata, másrészt a tantárgy jellemző módszertanából következő munkamódszer (pl. gyakori csoportmunka), erősíti a szociális kompetenciát, az egymás iránt érzett felelősségvállalást.

A médiatudatosság fejlesztését különösen indokolja a kortárs társadalom igénye, amely a fiatalok médiahasználati szokásai miatt egyre fontosabb szerepet kap az adott iskolaszakaszban. E fejlesztés fontosságának hangsúlyozása különösen indokolt az adott tantárgyban, hiszen az információs csatornák gazdagodása a szöveges információbefogadás mellé felzárkóztatja a vizuális információk tudatos befogadásának fontosságát is, mivel az információk forrása és jellege alapján szöveg és kép együtt értelmezése napjainkban gyakoribb jelenség valós élethelyzetekben. A médiatudatosság fejlesztésének tehát egyre fontosabb aspektusa a vizuális megfigyelés és értelmezés segítségével megvalósuló médiahasználat és médiaértés.

A fentiekben is következik, hogy a korosztályban kevésbé a kifejező szándékú rajzi, festészeti produktumok létrehozása a cél, mint inkább a tervezési gondolkodás fejlesztése, illetve a technikai médiumok felhasználásával létrehozható produktumok elkészítése, amely egyúttal hozzájárul a digitális kompetencia fejlesztéséhez. Ebben az iskolaszakaszban – csakúgy, mint az előzőben – a vizuális kultúra részterületei közül a „Vizuális kommunikációhoz” kapcsolódó fejlesztés kerül előtérbe, amely közvetlen kapcsolatban van a médiafogyasztás tudatosságának erősítésével, illetve a „Tárgy- és környezetkultúra” részterület vizsgálatával a környezettudatos életforma jelentőségének megértése és elfogadása nyer fontosságot. Miután a tantárgy kultúraközvetítő szerepe erősödik, egyre lényegesebb a befogadó tevékenység jelenléte a tanórán, még hozzá más kapcsolódó tárgyakban szerzett ismeretek, tapasztalatok koherens felhasználásával.

Az alsóbb iskolaszakaszban (5–8. évfolyamon) a gyerekek már ismerkedtek a különböző kultúrák és korok vizuális művészet-nevelésével, e szakaszban az ismeretek rendszerezése, szintézise, illetve az esetleges kronologikus megközelítésen túl egy problémaközpontú közvetítés ígér hatékonyságot.

A gimnázium 9–10. évfolyamán a tanuló felismeri, hogy a különböző vizuális művészetek érzelmi, gondolati, erkölcsi, esztétikai élmények, a tapasztalatszerzés forrásai. Nyitott alkotások befogadására, képes a vizuális események önálló feldolgozására, életkorának megfelelő szint értelmezésére, ennek során a művekben megjelenített témák, élethelyzetek, motívumok, formai megoldások közötti kapcsolódási pontokat azonosítására, többféle értelmezési kontextusban helyezésére. A tanuló képes állóképi, plasztikai, mozgóképi és intermedialis karakter megjelenítésre. Képes makettek, modellek konstruálására, belső terek különböző funkciókra történő önálló átrendezésére. Hajlandó kísérletezni új technikákkal, módszerekkel és anyagokkal. Képes a média által alkalmazott álló- és mozgóképi kifejező eszközöket értelmezni, médiatartalmakat

használni, megfelelő kommunikációs stratégiával rendelkezik a nem kívánatos tartalmak elhárítására. Nyitott és motivált az IKT nyújtotta lehetőségek kihasználásában. Képes arra, hogy saját munkáját tárgyilagosan értékelje, és szükség esetén tanácsot, információt, támogatást kérjen. Együttműködik társaival, igényli és képes a feladatmegoldást segítő információk megosztására. Problémamegoldó tevékenységét egyre inkább a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi.

9. évfolyam

Éves óraszám: 36 óra

Heti óraszám: 1 óra

Részletes fejlesztési célok és követelmények

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kifejezés, képzőművészet Érzelmek, hangulatok kifejezése	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A vizuális kifejezés eszközeinek felhasználása az alkotómunka és a vizuális elemzés során. Önkifejezés alkalmazása az alkotó tevékenységekben. Vizuális-esztétikai jelleg szempontok érvényesítése az alkotásokban. Különböző festészeti, grafikai és plasztikai technikák a kifejezési szándéknak megfelelő alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az alkotó tevékenységekben a síkbeli, térbeli kifejezőeszközök, a térábrázolási konvenciók, a szintani ismeretek megfelelő alkalmazása. Érzelmek, hangulatok megfogalmazása egyéni szín- és formavilágban. A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata. Megfigyelt és elképzelt téri helyzetek ábrázolása. Személyes gondolatok, érzelmek vizuális megjelenítése a vizuális kifejezés alapvető eszközeinek segítségével. Egyéni asszociációkra támaszkodó átírás, fokozás. Irodalmi (zenei) mű vagy történelmi esemény feldolgozása. Hagyományos és új vizuális technikák alkalmazása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	

– M vészeti élmények (pl. zene, mozgás) megjelenítése önkifejező asszociációs alkotások által síkban, térben, időben (pl. zene hangulatát kifejező festészeti vagy plasztikai megjelenítéssel). Tartalom, téma: hangszerek formájából kiinduló képalkotás, mintatervezés. A zene tartalmát kifejező jel, piktogram, embléma tervezése. – M vészeti alkotások és természeti formák kifejezése, sajátos átdolgozása, átírása, pl. stilizálás, jelalkotás, léptékváltás, nagyítás. Tartalom, témák: képalkotás és alkalmazott grafikai tervek készítése műalkotások és a látott formák részleteinek felhasználásával, pl. bélyeg tervezése, – Látvány megjelenítése egyénileg választott sajátos szándék (pl. kiemelés, figyelemirányítás) érdekében, a vizuális kifejezés eszközeinek sajátos változtatásával (pl. sajátos nézőpont, aránytorzítás, formaredukció). Tartalom, témák: a tanulmányrajz részletének nagyításával készített képalkotás. Felületalkotás: faktúravariációk készítése. – Különböző színekkel (pl. telített, derített, tört, hideg, meleg színek) hangulati hatás elérése a látvány kifejező megjelenítése érdekében (pl. feszültség, nyugalom). Tartalom, témák: színszótár készítése, a színek csoportosítása adott szempontok alapján, pl. kémiai eredet festékszínek, tulajdonnevekről elnevezett színek stb. Szubjektív színek: egy adott személy tulajdonságainak kifejezése színekkel. Nonfiguratív énkép festése. Pillanatnyi hangulat kifejezése kalligrafikus jelekkel.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Irodalmi szöveg értelmezése. Szöveg és kép kapcsolata. <i>Matematika:</i> Síkbeli és térbeli alakzatok. Transzformációk. Matematikai összefüggések (pl. aranymetszés). <i>Ének-zene:</i> zenei befogadó élmények. <i>Dráma és tánc:</i> jelenetek, táncmozgások, összetett mediális hatások élményének feldolgozása. <i>Informatika:</i> számítógép felhasználói szint alkalmazása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nonfiguratív megjelenítés, vizuális átírás, redukció, absztrakció, stilizálás, kiemelés, kontraszt, kompozíció, komplementer, színreflex, szín-, vonal-, formaritmus, kompozíció, konstruktív képépítés, automatikus írás.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kifejezés, képzőművészet A művészi közlés, mű és jelentése	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	A művészet stíluskorszakait reprezentáló legfontosabb művészeti alkotások, alkotók felismerése, jelentőségének megértése. A vizuális kifejezés eszközeinek felismerése és használata műelemzés során. A megfigyelés segítségével műelemzés módszerek alkalmazása. Különböző ábrázolási rendszerek felismerése, értékelése műalkotásokon.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Művészettörténeti stíluskorszakok és irányzatok, témák, illetve problémakörök önálló értelmezése, többféle szempont alapján. Vizuális esztétikai jellegértékítéletek megfogalmazása elemzésekben, illetve érvényre juttatása az alkotó feladatokban. Eltérő kultúrák legfontosabb vizuális jellemzőinek értelmezése összehasonlítóval. Összehasonlítás során önállóan kialakított szempontok érvényesítése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

– Tematikus ábrázolások elemzése a m vészetben (pl. emberábrázolás, térábrázolás, mozgásábrázolás), legfontosabb változások lényegének kiemelése és összegzése a különböző m vészettörténeti korszakokban. Tartalom: a sík-és térábrázolás jellemz i; ábrázolási konvenciók pl.: a jellemz nézetek törvénye, a hatalomnak megfelelő méretábrázolás; – M vészettörténeti korszakok (pl. skor, ókor, korakeresztény, népvándorlás kora, romanika és gótika) összegzése, a hasonlóságok és a legfontosabb megkülönböztet jegyek kiemelésével. Tartalom, téma: a m alkotások elemzése és értelmezése. A különböző kompozíciós megoldások jellemz i. Jellegzetes kompozíciós megoldások a festészetben és a szobrászatban. Leggyakoribb kompozíciós eszközök. – A perspektivikus, az axonometrikus és a vetületi ábrázolás jellemz inek megfigyelése a m alkotásokon. Az ábrázolási rendszerek jellemz inek ismerete, a szerkesztés elvei. Rekonstrukciós feladatok. A térbeliség kifejezésének módjai (vonallal, tónussal, színekkel).	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> korstílusok, irányzatok társadalmi és kulturális háttere. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> stílusirányzatok, stílusokorszakok irodalmi jellemz i, képz m vészeti párhuzamok. <i>Ének-zene:</i> M vészettörténeti és zenetörténeti összefüggések (korszakok, stílusok kiemelked alkotók, m fajok). Zenei befogadói tapasztalatok.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Látvány- és m elemzés, korszak, korstílus, stílusirányzat, képz m vészeti m faj, m típus, kompozíció, kép kivágás, képi és optikai helyzetviszonylat, kontraszt.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vizuális kommunikáció Kép és szöveg	Órakeret 4 óra
El zetes tudás	Nem vizuális természet információk érzékletes, képi megfogalmazása. A vizuális kommunikáció különböző formáinak megkülönböztetése és értelmezése. A technikai képkalkotás lehet ségeinek ismerete és megértése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A technikai médiumok képkalkotó módszereinek megismerése. Vizuális közlés szöveggel és képpel különböző célok érdekében. Összetett vizuális kommunikációt szolgáló megjelenés tervezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

– Összetettebb vizuális közlés megvalósítása kép és szöveg együttes, összefonódó használatával (pl. saját készítés tárgyfotó stílusbeli átalakítása megfelel szoftverhasználattal, majd a képhez – a tartalmat módosító – szöveg társítása, grafikai kivitelezése) els sorban a jelentésmódosulások tudatosításának céljával. – Kreatív tervezés, kivitelezés szöveg és kép (egyenrangú) egymás mellé rendelésével (pl. m vészkönyv vegyes technika alkalmazásával és/vagy számítógép használatával, megadott témából kiindulva) a különféle jelentésrétegek új min ségének megvalósítása céljából. Tartalom, téma: a gótikus kódexek; bet stílusok; múzeumi katalógus tervezése adott témához.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel. Csoportos, nyilvános és tömegkommunikáció sajátosságai. Vizuális kommunikáció.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Montázs-elv, tipográfia (bet méret és stílus, oldalrendezés, oldalpár, kép és szöveg, kompozíció, borító); anyag(szer ség), m vészkönyv/art-book.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vizuális kommunikáció Tömegkommunikációs eszközök	Órakeret 4 óra
El zetes tudás	A vizuális kommunikáció különböz formáinak csoportosítása. A reklám hatásmechanizmusának elemzése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete, csoportosítása, értelmezése. Vizuális reklámok értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	

–A tömegkommunikáció egy jellegzetes, a képet a szöveggel együtt alkalmazó médiumának értelmezése kreatív gyakorlatot köd en (pl. moziplakát, közérdek üzenetet közvetít plakát készítése interneten l letöltött film, képek felhasználásával) az összetettebb vizuális közlés alkotó megvalósítása céljából. Tartalom, téma: a vizuális közlés formái; saját tervezés tárgy reklámkampányának megtervezése (célközönség ismerete, csomagolás, embléma, szlogen, reklámplakát, forma-és szövegfolt, reklámfilm, kísér zene).	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Tömegtájékoztató. Kultúra és tömegkultúra, jelenségek a médiában. Virtuális valóság. Stereotípiák, reprezentáció.. A reklám hatásmechanizmusa. Valóságábrázolás és hitelesség, valóság, virtuális valóság. A figyelemirányítás, a hangulatteremtés és az értelmezés legfontosabb eszközei. <i>Dráma és tánc:</i> Improvizáció. Jellemábrázolási technikák. <i>Ének-zene:</i> populáris zenei stílusok. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Médiaszövegek jellemz i. A személyközi kommunikáció. Különbéféle beszédm fajok kommunikációs technikái hétköznapi kommunikációs helyzetekben.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Közvetett kommunikáció, média, médium, nyomtatott és elektronikus sajtó, televízió, közszolgálati, kereskedelmi és közösségi televízió, internet, hírközlés, reklám, fotografikus kép, tapasztalati- és reprezentált valóság, asszociatív, párhuzamos és bels montázs, stereotípiák, célközönség, valóság, hitelesség, plakát, m fajfilm.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vizuális kommunikáció Tér-id kifejezése	Órakeret 4 óra
El zetes tudás	Tér-id beni változások, folyamatok képi tagolásának pontos értelmezése és értelmezhet megjelenítése képsorozatokkal. Mozgóképi kifejez eszközök vizuális értelmezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A technikai médiumok (különösképpen a mozgóképek) képkészítő módszereinek és m típusainak megismerése. Komplex audiovizuális közlés tervezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

–Megadott, vagy szabadon választott téma alapján komplex m tervezése (pl. kép/"fotó"regény, story-board készítése) a legf bb audiovizuális kifejezési eszközök tudatosítása céljából. A story-board és a képregény m fajának összehasonlítása. – A „látvány-hang-mozgás” hármas egységének kreatív alkalmazása összetettebb (mediális) tartalmú kreatív gyakorlat kapcsán (pl. videoperformansz tervezése és kivitelezése megadott témából kiindulva), majd a produkció elemz -értékel feldolgozása a szándék és a megvalósítás sikeressége szempontjából. Tartalom, témák: egy tanult m alkotásból kiinduló él kép készítése, a kép történetének továbbgondolása (képfolytatás, rövidfilm stb). Szerepjáték: a képen látott állóképi mozdulatok folytatása és ábrázolása. Középkori bestiárium: animációs film készítése a lények mozgásáról (fotósorozat, hangok, zörejek, zenekíséret).	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> A figyelemirányítás, a hangulatteremtés és az értelmezés legfontosabb eszközei. Fényviszonyok, mozgás, szerepjáték hatásmechanizmusa. <i>Dráma és tánc:</i> Mozgásos kommunikáció, improvizáció adott zene, téma vagy fogalom alapján. Performansz tervezése, kivitelezése. A színházm vészet összm vészeti sajátosságai, vizuális elemek alkalmazása. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Az id - és térjelölések értelmezése. Elbeszél , néz pont, történetmondás, cselekmény, helyszín, szerepl , leírás, párbeszéd, jellemzés, jellem, h stípus; helyzet, akció, dikció, konfliktus, monológ, dialógus, prologus, epilógus, késleltetés, jelenet; néhány alapvet emberi léthelyzet, motívum, metafora, toposz, archetípus.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Story-board, forgatókönyv, beállítás, jelenet, a montázs(típusok) jelent sége, a narráció sémái és egyedi megoldásai, képregény, video/performansz.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tárgy- és környezetkultúra Tervezett, alakított környezet	Órakeret 4 óra
El zetes tudás	A vizuális környezetben megfigyelhet téri helyzetek, színviszonyok pontos értelmezése és szöveges megfogalmazása. Megfigyelések alapján a vizuális közlések érdekében különböz rajzi technikák alkalmazása. Tárgyakkal, épületekkel, jelenségekkel kapcsolatos információk gy jtése. Tárgykészít , kézm ves technikák alkalmazása. Gyakorlati feladatok önálló el készítése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Jelenségek, látványok vizuális megfigyelése és értelmezése során célirányos szempontok kiválasztása. Az adott tárgynak megfelelő tárgykészít technikák alkalmazása. Problémamegoldás a tervezés során. Építészeti és térélmények megfogalmazása szövegben. Összehasonlítás során önállóan kialakított szempontok érvényesítése. Tárgyak, épületek felmérése, elemzése, értelmezése adott szempontok alapján.	

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
–Ember alkotta objektumok és azok jellemző környezetének elemzés vizsgálata, értelmezése és összehasonlítása (pl. formai és/vagy színkapcsolódás, anyaghasználat szerint). –Szöveges eszközökkel leírt tárgy, épület vagy téri helyzet pontos megjelenítése vizuális eszközökkel, az adott környezet alapos, pontos megismerése érdekében. Pl. nagy térmélység , geometrikus elemekből álló szerkezet tervezése és festése a színperspektívát hangsúlyozó színekkel. –Tárgy- és épülettervezés a közvetlen környezet valós problémáira (pl. iskolai szelektív hulladékgyűjtés , iskolabútor) a műszaki jellegű ábrázolás legfontosabb sajátosságainak az alkalmazásával (pl. méretezés, vonalfajták, több nézet) szerkesztéssel és szabadkézi rajzban. –Belső terek, tárgyak átalakítása meghatározott célok (pl. közösségi terek intim részeinek kialakítása, hulladék kreatív újrahasznosítása) érdekében.		<i>Matematika:</i> Méretezés. Gondolatmenet követése. Absztrahálás, konkretizálás. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Szükségletek és igények elemzése, tevékenységhez szükséges információk kiválasztása, tervezés szerepe, jelentősége, műveleti sorrend betartása, eszközhasználat. Lakókörnyezet-életmód.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Tervezés, felmérés, tereprendezés, műszaki ábrázolás, környezettudatos magatartás, környezetvédelem.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tárgy- és környezetkultúra Funkció	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Tárgyakkal, épületekkel, jelenségekkel kapcsolatos információk gyűjtése. Tervvázlatok készítése. Gyakorlati feladatok önállóan készítése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az adott célnak megfelelő tárgykészítési technikák alkalmazása. Problémamegoldás a tervezés során. Tárgy és funkció kapcsolatának átfogó értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

–Környezet tervezése, áttervezése más feladat ellátására (pl. munka – pihenés, hétköznapi – ünnepi) vagy több funkció betöltésére (pl. öltözködés és rejtőzködés, közlekedés és pihenés), illetve a tervek elkészítése makett vagy modell formájában. Tartalom, témák: axonometrikus vagy perspektivikus szerkesztéssel tervezett egyszerű bútor, épület vagy szobabelső. Ugyanannak a formának az ábrázolása különböző szemmagasságból. Az épület stílusához alkalmazkodó épületdísz tervezése, pl. kapukopogtató. Régi korok motívumainak megjelenése a mai divatban. – Funkcionális szempontokat kevésbé érvényesítő fiktív vagy elképzelt terek. Tartalom, témák: pl. labirintus, többértelmű tér, különböző nézetek egy látványon belül, lehetetlen alakzatok tervezése és makettezése.	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Szükségletek és igények elemzése, tevékenységhez szükséges információk kiválasztása, tervezés szerepe, jelentősége, művelési sorrend betartása, eszközhasználat. Lakókörnyezet-életmód. <i>Dráma és tánc:</i> Produkciós munka. A színház művészet összességének sajátosságai. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> improvizáció, diákszínjárat előadás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Funkció, funkcionalizmus, díszlet, makett, modell.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tárgy- és környezetkultúra Az épített környezet története	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Azonosságok és különbségek célirányos megkülönböztetése az elemzésben. Tárgyakkal, épületekkel, jelenségekkel kapcsolatos információk gyűjtés. A látott jelenségek elemzéséhez, értelmezéséhez szükséges szempontok megértése. Önálló kérdések megfogalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vizuális környezet, tárgyak vizuális megfigyelése és a látvány értelmezése során célirányos szempontok kiválasztása. Különböző korú és típusú tárgyak, épületek pontos összehasonlítása különböző szempontok alapján, a következtetések célirányos megfogalmazásával. Fontosabb építéstörténelmi korszakok és irányzatok, lényegének megértése, megkülönböztetésük. Különböző korokból származó tárgyak megkülönböztetése különböző szempontok alapján. A múlt tárgyi emlékeinek értékelése, jelentőségének megértése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

–Az építészettörténet fontosabb korszakainak (pl. ókor, romanika, gótika) elemz vizsgálata, összehasonlítása és csoportosítása a legfontosabb építészettörténeti példák alapján. Az összehasonlítás szempontjai: tér-és tömegalakítás, tartószerkezetek, térlefedés, épít anyagok, az építés technikája, épületdíszítés, kapcsolat a társml vészetekkel, –A divat fogalmának (pl. öltözködés, viselkedésforma, zene, lakberendezés területén) elemz vizsgálata és értelmezése (pl. szubkultúrák viszonya a divathoz) a közvetlen környezetben tapasztalható példákon keresztül. Középkori oszlopok motívumaiból kiinduló díszlet vagy jelmez tervezése. –A hagyományos és a modern társadalmak tárgykészítésének, tárgykultúrájának (pl. öltözet, lakberendezési tárgyak) elemz vizsgálata példák alapján (pl. kézm ves technikával készült egyedi tárgy; sorozatgyártásban készült tömegtárgy; ipari formatervezés eredményeként készült egyedi tárgy), a legfontosabb karakterjegyek alapján azok megkülönböztetése. Jellegzetes férfi és n i öltözékek ókortól a gótikáig. Rangjelz színek és formák a viseletekben. A régészeti leletek tanulságai. –A m emlékek, vagy m emlék jelleg épületek helyzetének és esetleges hasznosításának vizsgálata a közvetlen környezetben. Tartalom, téma: a lakóhely közelében lévő m emléképilet elemzése: történet, adatok, rajz, fénykép, a felújítás dokumentumai.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Esztétikai min ségek. Toposz, archetípus állandó és változó jelentésköre. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Társadalmi jelenségek értékelése. Társadalmi normák. Technológiai fejl dés. Fogyasztói társadalom. <i>Biológia-egészségtan; földrajz:</i> Környezet fogalmának értelmezése. Helyi természet- és környezetvédelmi problémák felismerése. Környezettudatos magatartás, fenntarthatóság. Globális társadalmi-gazdasági problémák: fogyasztói szokások, életmód. Fenntarthatóság. Környezet és természetvédelem.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Alaprajztípus, alátámasztó és áthidaló elem, oszloprend, homlokzatosztás, megalitikus építészet, sírtípus, szent körzet és síregyüttes, egyházi építészet, palota, lakóház, stíluskeveredés, divat, szubkultúra, design, funkcionalizmus

Ajánlott mű típusok, művek, alkotók

Amennyiben a különböző korok és kultúrák feldolgozását kronologikus megközelítésben végezzük, a részletes érettségi vizsgakövetelmény mű listája az irányadó a mű típusok, művek, alkotók szemléltetésére. E listában kronológiai sorrendben található a feldolgozásra ajánlott művek az időskortól napjainkig. A listában a képzőművészeti alkotásokon kívül jelentősebb, stílusos tárgyak, tárgytípusok, fotók, népművészeti és Európán kívüli kultúrák műtárgyai és tárgyi emlékei is megtalálhatók. E listában szereplő tárgyakon és műtárgyakon kívül a szemléltetés anyagát tematikus módon is válogathatjuk.

A válogatás fontos szempontja, hogy a bemutatott művek az egyetemes művészettörténet legjelentősebb és tipikus műveivel szemléltessék a témát, míg a magyar művészettörténetében megtalálható leglényegesebb példák is bemutatásra kerüljenek. A részletes érettségi vizsgakövetelmény mű listájában ajánlott műveken és alkotókon kívül adott témák szemléltetésére további mű típusok és művek is felhasználhatók. A tananyag tematikus szempontú megközelítése esetében a válogatás fontos szempontja, hogy az adott téma függvényében ne csak művészettörténeti, hanem nyitottabban értelmezett kultúrtörténeti, tárgytörténeti példák is bemutatásra kerüljenek, továbbá hogy adott esetben a magas művészet példáin kívül populárisabb irányzatok egyformán szemléltessék az adott tartalmat, illetve hogy történelmi (pl. Európán kívüli kultúrákból származó művek) és időtörténelmi (pl. akár kortárs művek) független példák is szemléltessék a tananyagot. Fontos továbbá, hogy a vizuális kommunikáció, valamint a tárgy- és környezetkultúra részterületek szemléltetéséhez a kortárs kultúrából, a történelmi korokból, illetve a közelműltből származó példákat is felhasználhatjuk.

M TÁRGYLISTA

SKOR

1. Stonehenge, bronzkor
2. őskori lakóházak (pl. (Çatal-Hüyük, Jerichó, Harappa, Mohendzso-Daro), Kr. e. 6000 k.
3. Willendorfi Vénusz, felső paleolitikum, Kr. e. 30 000 k. (Bécs, Naturhistorisches Museum)
4. Lauseli Vénusz (kő dombormű), felső paleolitikum, Kr. e. 30 000 k. (Franciaország)
5. Szegvár-Tózkövesi „Sarlós isten”, újkőkori - Tiszai kultúra, (Szentés, Koszta József Múzeum)
6. Székita aranyszarvas Zöldhalompusztáról, vaskor Kr. e. 400 k. (Budapest, Magyar Nemzeti Múzeum) (=MNM)
7. őskori barlangfestmények (lascaux-i, altamirai), felső paleolitikum Kr. e. 15 000 k.

ÓKORI EGYIPTOM

8. Gizai piramisegyüttes - kül. Kheopsz fáraó piramisa, óbirodalom, Kr. e. 2600-2500 k.
9. Ámon-Ré-templom, középbírodalom, Kr. e. XVI-XII. sz. Karnak
10. II. Ramszesz sziklatemploma, újbirodalom, Kr. e. 1300 k. Abu-Szimbél
11. Írnok (festett mészkő), óbirodalom, Kr. e. III. é. (Párizs, Louvre)
12. Falusi bírónő, óbirodalom, Kr. e. III. é. (Kairó, Egyiptomi Múzeum)
13. Nofretete fejszobra, Kr. e. 1360 k. (Berlin, Staatliche Museen - Charlottenburg)
14. Anubisz szobra, Tutenchamon sírjából, Kr. e. 1340 k. (Kairó, Egyiptomi Múzeum)
15. Echnaton fáraó családjával (kő dombormű), Aton kultusz, Kr. e. 1360 k. (Berlin, Staatliche Museen)
16. Medumi ludak (falfestmény), óbirodalom, Kr. e. 2550 k. (Kairó, Egyiptomi Múzeum)
17. Halastó, thébai sír (falfestmény), Kr. e. 1400 k. (London, British Museum)
18. „Fáraó vadászaton”, thébai (falfestmény), Kr. e. XIV. sz. (London, British Museum)
19. Tutenchamon arany halotti maszkja, Kr. e. 1340 k. (Kairó, Egyiptomi Múzeum)

20. Bútorok Tutanhamon sírletéből (pl. Tutanhamon fáraó trónusa), Kr. e. XIV. sz. (Kairó, Egyiptomi Múzeum)

ÓKORI MEZOPOTÁMIA

21. Zikkurat, Kr. e. 2000 e. Ur
22. Lamassu (kapu-rz-démon), Kr. e. VIII. sz. (Berlin, Staatliche Museen)
23. Babiloni Istaar kapu, Kr. e. 570 k. (Berlin, Staatliche Museen)
24. Alabástrom n-i fej Uruk-ból, Kr. e. 2800 k. (Bagdad, Irak Múzeum)
25. Bikafejes hárfa Urból, Kr. e. 2500 k. (Bagdad, Irak Múzeum)
26. Gudea, Lagas uralkodója italáldozatot mutat be, Kr. e. 2120. (Párizs, Louvre)
27. Sumér ékírásos tábla (vagy pecsétel-henger), Kr. e. 2000 k. (London, British Museum)

ÓKORI GÖRÖGORSZÁG

28. Knósszoszi palota, Kr. e. XVI. sz. Kréta
29. Mükénei fellegvár (kül.: Oroszlános kapu), Kr. e. XIV-XIII. sz.
30. Parthenon - Pheidiasz, Kr. e. V. sz. Athén
31. Egy görög színház (pl. delphoi vagy epidauroszi színház)
32. Athéni akropolisz, Kr. e. 447-434. - kül. Niké-templom, Erechteion
33. Zeusz oltár, Kr. e. 180. (Berlin, Pergamon Múzeum)
34. Kurosz-szobor Athénből, Kr. e. 600 k. (New York, Metropolitan Museum)
35. Mürón: Diszkoszvető, Kr. e. 450 k. (Róma, Museo Vaticano)
36. Polükleitosz: Lándzsavívő, Kr. e. 450-440 k. (Nápoly, Museo Nazionale)
37. Praxitelész: Knidoszi Aphrodité, Kr. e. 350-340. (Róma, Museo Vaticano)
38. Delphoi kocsihajtó, Kr. e. 470 k. (Delphi Múzeum)
39. Szamothrakéi Niké, Kr. e. 200 k. (Párizs, Louvre)
40. (Rodoszi Athanadórosz, Agészandrosz és Polüdórosz): Laokoón Kr. e. II. sz. (Róma, Museo Vaticano)
41. Egy feketealakos vázakép (pl. Dionüszosz és bacchánsszék-ábrázolással, Párizs, Bibliothéque Nationale)
42. Egy vörösalakos vázakép (pl. Orvietói kehelykratér Héraklész és társai, Párizs, Louvre)
43. Pergamoni Héphaisztéon padlómozaikja, Kr. e. 150 k. (Berlin, Staatliche Museen)

ETRUSZK, RÓMAI

44. Etruszk sírszarkofág házaspár portréjával, Kr. e. 625. (Róma, Museo Nazionale, Villa Giulia)
45. Colosseum, 70-90. Róma
46. Pantheon, 118-128 k. Róma
47. Vettiusok háza, I. sz. Pompei
48. „Vesta-templom”, I. sz. Róma
49. Római vízvezeték (pl. Segovia, Nimes)
50. Forum Romanum rekonstrukció
51. Traianus oszlopa, 110 k. Róma
52. Constantinus diadalíve, 312-315 k. Róma
53. Augustus szobra, I. sz. Róma
54. Marcus Aurelius bronz lovasszobra, 170 k. (Róma, Museo Capitolino)
55. Egy római portrészobor (pl. Caligula, Brutus, Vespasianus, Constantinus)
56. A Misztérium villa falfestmény (egy részlete), Kr. e. I. sz. 2/3.

KORAKERESZTÉNY

57. Santa Sabina, 422-432. Róma
58. San Apollinare in Classe és mozaikjai, VI. sz. Ravenna
59. Palotakápolna, 805. Aachen
60. Jó pásztor, mozaik, V. sz. Ravenna, Galla Placidia

61. Durrow-i Kódex, 7. sz. vagy a Kells-i kódex, VIII. sz. (Dublin, Trinity College)

NÉPVÁNDORLÁS KORA

62. Galgóci tarsolylemez, X. sz. (MNM)

63. Nagyszentmiklósi kincs, 800 k. (Bécs, Kunsthistorisches Museum)

64. Sankt galleni kolostor tervrajza 830 k. (Sankt Gallen, könyvtár)

65. Szarmata korongos fibula, III. sz. (MNM)

66. Germán sasfibula, VI. sz. (Nürnberg, Germanisches Nationalmuseum)

67. Avar szíjvég (pl. klárafalvi - Szeged, Móra Ferenc Múzeum)

68. Fejedelmi szablya markolata (Attila kard) X. sz. (Bécs, Schatzkammer)

69. Honfoglaló magyarok öltözet, rekonstrukció (MNM)

BIZÁNC

70. Hagia Sophia, VI. sz. Konstantinápoly

71. San Vitale, 532-547. és mozaikjai, 574 k. Ravenna

72. Szófia Székesegyház, XI. sz. Kijev

73. Nikopeia Istenanya, X. sz. (Velence, San Marco)

74. Trónoló Istenanya, 1280 k. (Washington, National Gallery of Art)

75. (Andrej) Rubljov: Szentháromság, 1430 k. (Moszkva, Tretyakovszkaja Galerija)

76. Szttaurotéka, X. sz. (Limburg, Székesegyházi Kincstár)

ROMANIKA

77. Maria Laach, bencés templom, XI-XIII. sz. (Koblenz mellett)

78. Pisai dóm, XI-XIII. sz.

79. Pontigny-i ciszterci templom, 1140-1170.

80. Szt. Mihály-templom, 1033. Hildesheim

81. Bencés apátsági templom, XIII. sz. Ják

82. Ciszterci templom, XIII. sz. eleje, Bélapátfalva

83. Csemeszkopácsi plébániatemplom, XIII. sz. 2/2

84. Szent István szarkofágja, XI. sz. (Székesfehérvár, István Király Múzeum)

85. Háromkirályok dombormű, XII. sz. a pisai dóm bronzkapujáról

86. Maiestas Domini, 1123 k. Clemente apszisából (Barcelona, Katalán Múzeum)

87. Koronázási palást, XI. sz. (MNM)

88. Bayeux-i kárpit, 1080 k. (Bayeux, Bibliothèque Municipale)

89. Magyar Szent Korona, XI-XIII. sz. (Parlament, Budapest)

90. Királyfej Kalocsáról, XIII. sz. (Budapest, Magyar Nemzeti Galéria = MNG)

91. Winchesteri biblia (H-iniciálé), 1150-1160. (Winchester, Cathedral Library)

GÓTIKA

92. Párizsi Notre Dame, 1163-1250.

93. Amiens-i székesegyház, 1236-(1389)

94. Chartres-i székesegyház, 1194-1220.

95. Ca d'Oro palota, XV. sz. Velence

96. Cambridge-i King's College Chapel 1446-1515.

97. Szent Vitus székesegyház, XIV. sz. Prága

98. Nyírbátori (ma) református templom, XV. sz. vége

99. Veleméri templom, XIV. sz.

100. Vajdahunyad vár, XV. sz. Vajdahunyad

101. Utolsó ítélet, XV. sz. 1/2. Kassa, Szent Erzsébet-templom északi kapuzata

102. Uta és Ekkehard szobra, 1250. Naumburg, dóm

103. Veit Stoss: Mária oltár, 1477-1483 k. Krakkó, Mária-templom

104. Kolozsvári Márton és György: Szent György, bronz, 1373. (Prága, Národni Galéri)

105. Chartres-i katedrális üvegablakai (pl. Mária halála), XIII. sz.

106. Cimabue: Trónoló Madonna, XIII. sz. vége (Firenze, Uffizi)
107. Giotto: Szent Ferenc élete, freskósorozat, XIII. sz. vége (Assisi, San Francesco)
108. Simone Martini, Lippo Memmi: Agyali Üdvözlet, 1323. (Firenze, Uffizi)
109. Kolozsvári Tamás: Kálvária, 1427. (Esztergom, Keresztény Múzeum)
110. M. S. Mester: Selmecebányai oltárképei, 1508. kül. Mária és Erzsébet találkozása (MNG)
111. L. csei Pál: L. csei Szent Jakab-templom f oltára, 1508-1517.
112. Wilton diptichon, 1400 k. (London, National Gallery)
113. Avignoni Piet , XV. sz. (Párizs, Louvre)
114. Limbourg fivérek: Május, Berry herceg óráskönyvéb l, 1410 k. (Chantilly, Musée Condée)
115. Magyar Anjou Legendárium, XIV. sz. 1/2 (Róma, Museo Vaticano; New York, Morgan Library; Szentpétervár, Ermitázs)
116. Képes Krónika, 1360 k. (Budapest, Országos Széchényi Könyvtár = OSZK)
117. Szent László fejereklyetartó, 1425 e. (Gy r, Székesegyház)
118. Suki-kehely, XV. sz. közepe (Esztergom, F székesegyházi Kincstár)
119. Az egyszarvú legendája, gobelinsorozat, (Párizs, Musée Cluny)
120. Szent László legenda, 1420-as é. (Kakaslomnic)
121. Muránói üvegtárgy (pl. Baldovierik esküv i edénye) XV. sz. (Murano, Üvegmúzeum)

EURÓPÁN KÍVÜLI KULTÚRÁK

393. Sziklarajzok Tasszilib l (Kr. e. IV. ée.)
394. Nagy Zimbabve (XIV-XV. sz.) (Mozambik)
395. Táncmaszk Elefántcsontpartról
396. sszobor Indonéziából (NM)
397. Húsvét-szigeti k szobrok (Polinézia)
398. Ausztráliai kéregfestmény (NM)
399. Vadkanmaszk fából (Melanézia) (NM)
400. Bábfigura (Wayang - Indonéziából) (NM)
401. „Nazca vonalak”, Kr. e. 200-Kr. u. 350. (Peru)
402. Machu Picchu, XVI. sz. (Peru)
403. A Nap piramisa, IV-IX. sz. (Teotihuacan)
404. Nagy Jaguár-templom (maja), 300-900. (Tikál)
405. Halotti maszk IV-V. sz. (Teotihuacan, Párizs, Musée de l'Homme)
406. A Nap Köve (azték naptár) XV. sz. (Mexico City, Nemzeti Antropológiai Múzeum)
407. Totemoszlop Északnyugat-Amerikából (Drezda, Museum für Völkerkunde)
408. Puebló, 350-1300. Mesa Verde
409. Cordobai nagymecset (IX-X. sz.)
410. Kászim pasa dzsámija (1543-1546. Pécs)
411. Királyfürd (1566-1587. Buda)
412. Gül Baba türbéje (Buda)
413. Kethüda-dzsámi, minaret (VIII. sz. Eger)
414. Ladik imasz nyeg, 6 oszlopos (XVIII. sz. Budapest, Iparm vészeti Múzeum)
415. Korán-lap (Arany Toll kalligráfija), (1186. Dublin, Ch. Beatty Könyvtár)
416. Nagy Sztúpa (Kr. e. III-I. sz. Szancsi)
417. A 26. adzsantai barlangtemplom belseje (640 k.)
418. Radzsarani-templom (XI-XIII. sz. Bhuvanesar, India)
419. Szúrja a Napisten, k sztéle (XIII. sz.)
420. Buddha Sákjamuni fej Gandharából (himalájai pála) (II-III. sz. Budapest, Hopp F. Keletázsiai Múzeum)
421. Siva Nataradzsza - Táncoló Siva (bronz) (XII-XIII. sz. Amszterdam, Museum van Aziatische Kunst)
422. Lótuszvirágot tartó bódhiszattva (falfestményrészlet) (az 1. számú adzsantai barlangtemplomból, 600-650 k.)
423. Rádzspu miniatúra (Krisna és Rádha a ligetben, XVIII. sz.)

424. Szeatitpecsétek az Indusvölgyi kultúrából (Új Delhi, National Museum)
425. Kínai Nagy Fal, Csin-dinasztia (Kr. e. VI-III. sz. 220-ig)
426. A „Tiltott város” - a pekingi császári palotaegyüttes részlete, a nagy csarnokkal, Ming- és Csing-korszak
427. Föld alatti folyosórendszer a kínai „cseréphadsereg”-gel (Csin-si Huang-ti császár sírjához), Kr. e. 220-210. Lintong Hszian mellett
428. Temetkezési zászlókép selyem alapon (Ma-vang-tui 1. számú sír, Nyugati Hang-kor Kr. e. 206-Kr. u. 8.) (Peking, Neue archaeologische Funde in China)
429. Buddha és kísérei a Gyémánt szutrából (fametszet) (868.) (London, British Museum)
430. Csien-lung: Porcelándoboz pecsétfestéknek (XVIII. sz.) (Budapest, IM)
431. Hórjudzsi buddhista templom Arany Csarnoka (VII. sz.) (Nara)
432. Részletek Kacura Rikju császári villa tavaskertjéből a Sókintei nevű teaházzal (XVII. sz. e.) (Kioto)
433. Kamakurai Nagy Buddha-szobor (XIII. sz.)
434. Kacusika Hokusai: Déli szél és szép idő. A Fudzsjama harminchat képe sorozatból (1823-1829.) (Tokió, Heibonsha Publisher Ltd.)
435. No-maszk (XVI. sz.) (Tokió, Nemzeti

10. évfolyam

Éves óraszám: 36 óra

Heti óraszám: 1 óra

Részletes fejlesztési célok és követelmények

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kifejezés, képzőművészet Érzelmek, hangulatok kifejezése	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	A vizuális kifejezés eszközeinek felhasználása az alkotómunka és a vizuális elemzés során. Önkifejezés alkalmazása az alkotó tevékenységekben. Vizuális-esztétikai jelleg szempontok érvényesítése az alkotásokban. Különböző festészeti, grafikai és plasztikai technikák a kifejezési szándéknak megfelelő alkalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az alkotó tevékenységekben a síkbeli, térbeli kifejezési eszközök, a térábrázolási konvenciók, a szintani ismeretek megfelelő alkalmazása. Érzelmek, hangulatok megfogalmazása egyéni szín- és formavilágban. A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata. Megfigyelt és elképzelt téri helyzetek ábrázolása. Személyes gondolatok, érzelmek vizuális megjelenítése a vizuális kifejezés alapvető eszközeinek segítségével. Egyéni asszociációkra támaszkodó átírás, fokozás. Irodalmi (zenei) mű vagy történelmi esemény feldolgozása. Hagyományos és új vizuális technikák alkalmazása. Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

– M vészeti élmények (pl. zene, mozgás, médiajelenség) megjelenítése önkifejező asszociációs alkotások által síkban, térben, időben (pl. zene hangulatát kifejező festészeti vagy plasztikai megjelenítéssel, talált tárgyakból készített installációval, fotókollázs technikával). Tartalom, téma: a zene és a képzőművészet kapcsolata. Dombormű készítése assemblage technikával. A környezetvédelmet hangsúlyozó fotókollázs, vagy drogellenes plakát készítése. – M vészeti alkotások kifejező, sajátos átdolgozása, átírása, parafrázis készítése (pl. színesből fekete-fehér vagy monokróm megjelenítés, kép kiegészítése sajátos elemekkel vagy részletekkel). Tartalom, téma: Régi korok festményeinek átalakítása: a szereplők átöltöztetése napjaink viseletébe. Szürrealista tárgy készítése az eredeti rendeltetés megváltoztatásával. Kép a képben átalakítás: képrészletek felcserélése, képötvözés, műalkotások szereplőinek helyettesítése tárgyakkal. Montázsos alapuló képmanipuláció. – Látvány megjelenítése egyénileg választott sajátos szándék (pl. kiemelés, figyelemirányítás) érdekében, a vizuális kifejezés eszközeinek sajátos változtatásával (pl. sajátos nézőpont, aránytorzítás, formaredukció). Tartalom, téma: vonalas és tónusos formatanulmány készítése (pl. fakéreg), a tanulmányozott forma átalakítása (pl. megszemélyesítés, színmódosítás, mintaritmus). Szimbolikus formák. – Stílusirányzatok (pl. kubizmus, expresszionizmus, op-art) formai, technikai megoldásainak az adott célnak megfelelő (pl. érzelmek kifejezése nem figuratív megjelenítéssel, látható dolgok megjelenítésének leegyszerősítése) alkalmazása saját, kifejező szándékú alkotásokban. Különböző színekkel (pl. telített, derített, tört, hideg, meleg színek) hangulati hatás elérése a látvány kifejező megjelenítése érdekében (pl. feszültség, nyugalom). Tartalom, téma: érzelmek, hangulatok, tulajdonságok kifejezése csak színekkel és faktúrával. Pl. az élet mulandóságára figyelmeztető vanitas-csendélet festése. Emberi tulajdonságokat vagy érzelmeket kifejező jelképes kapu tervezése. Egy forma kidolgozása expresszionizmusra jellemző torzításokkal és színhasználattal.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Irodalmi szöveg értelmezése. Szöveg és kép kapcsolata. <i>Matematika:</i> Síkbeli és térbeli alakzatok. Transzformációk. Matematikai összefüggések (pl. aranymetszés). <i>Ének-zene:</i> zenei befogadó élmények. <i>Dráma és tánc:</i> jelenetek, táncmozgások, összetett mediális hatások élményének feldolgozása. <i>Informatika:</i> számítógép felhasználói szint alkalmazása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Nonfiguratív megjelenítés, vizuális átírás, redukció, absztrakció, stilizálás, kiemelés, kontraszt, kompozíció, komplementer, színreflex, szín-, vonal-, formaritmus, kompozíció, konstruktív képépítés, automatikus írás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Kifejezés, képzőművészet A művészi közlés, mű és jelentése	Órakeret 6 óra

Elszerezett tudás	A művészet stíluskorzeit reprezentáló legfontosabb művészeti alkotások, alkotók felismerése, jelentőségének megértése. A vizuális kifejezés eszközeinek felismerése és használata műelemzés során. A megfigyelés segítségével műelemzési módszerek alkalmazása. Különböző ábrázolási rendszerek felismerése, értékelése műalkotásokon.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Művészettörténeti stíluskorok és irányzatok, témák, illetve problémakörök önálló értelmezése, többféle szempont alapján. Vizuális esztétikai jellegű értékítéletek megfogalmazása elemzésekben, illetve érvelésre juttatása az alkotó feladatokban. Eltérő kultúrák legfontosabb vizuális jellemzőinek értelmezése összehasonlítással. Összehasonlítás során önállóan kialakított szempontok érvényesítése. A technikai képkalkítás – fotográfia, mozgókép – műfajainak, kifejezéseszközeinek ismerete és értelmezése azok képzőművészeti kapcsolódásaival.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
– Tematikus ábrázolások elemzése a művészetben (pl. emberábrázolás, térábrázolás, mozgásábrázolás, táj, csendélet), legfontosabb változások lényegének kiemelése és összegzése a különböző művészettörténeti korszakokban. Tartalom, téma: látvány utáni tanulmányrajzok, fázisrajzok, mozdulatvázlatok (kroki) készítése álló és ülőalakról. Kompozíciós megoldások a különböző művészeti stíluskorokban és stílusokban (pl. a fény szerepe a barokk festményeken, a perspektíva szerepe a falfalak kiemelésében a reneszánsz festményeken). – Művészettörténeti korszakok (pl. reneszánsz és barokk, klasszicizmus és romantika) összegzése, a hasonlóságok és a legfontosabb megkülönböztető jegyek kiemelésével. – A századforduló irányzatainak (pl. szecesszió, posztimpreszionizmus, impresszionizmus) és a 20. század legfontosabb avantgard irányzatainak (pl. kubizmus, expresszionizmus, dadaizmus, fauvizmus, futurizmus, szürrealizmus) összegzése, a hasonlóságok és a legfontosabb megkülönböztető jegyek kiemelésével. – Kortárs művészeti megoldások (pl. intermediális megjelenítés, eseményművészet) feldolgozása: gyűjtés, elemzés, értelmezés és az eredmények bemutatása adott vagy önállóan választott társadalmi probléma feldolgozása kapcsán (pl. kirekesztés, megkülönböztetés, környezetszennyezés, szegénység). – A fotóművészet. Digitális fotózás.	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> korstílusok, irányzatok társadalmi és kulturális háttere. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> stílusirányzatok, stíluskorok irodalmi jellemzői, képzőművészeti párhuzamok. <i>Ének-zene:</i> Művészettörténeti és zenetörténeti összefüggések (korszakok, stílusok kiemelkedő alkotói, műfajok). Zenei befogadói tapasztalatok.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Látvány- és műelemzés, korszak, korstílus, stílusirányzat, képzőművészeti műfaj, műfaj, avantgard, avantgard irányzatok, kortárs képzőművészet, kompozíció, képkivágás, képi és optikai helyzetviszonylat, kontraszt, digitális képfeldolgozás, intermediális műfaj, eseményművészet.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vizuális kommunikáció Kép és szöveg	Órakeret 4 óra

Elzeter tudás	Nem vizuális természet információk érzékletes, képi megfogalmazása. A vizuális kommunikáció különböző formáinak megkülönböztetése és értelmezése. A technikai képalkotás lehetőségeinek ismerete és megértése.
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A technikai médiumok képalkotó módszereinek megismerése. Vizuális közlés szöveggel és képpel különböző célok érdekében. Összetett vizuális kommunikációt szolgáló megjelenés tervezése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	
– Összetettebb vizuális közlés megvalósítása kép és szöveg együttes, összefonódó használatával (pl. saját készítésű fotó-önarckép stílusbeli átalakítása megfelelő szoftverhasználattal, majd a képhez – a tartalmat módosító – szöveg társítása, grafikai kivitelezése) elsősorban a jelentésmódosítások tudatosításának céljával. Tartalom, témák: portré átalakítása pop-art stílusban (tisztaszínekre épülő színvariációk készítése). Képvers készítése a tartalom és a vizuális forma egységével. Betkompozíciók. – Kreatív tervezés, kivitelezés szöveg és kép (egyenrangú) egymás mellé rendelésével (pl. művészkönyv egyes technikaalkalmazásával és/vagy számítógép használatával, megadott témából kiindulva) a különféle jelentésrétegek új minőségének megvalósítása céljából. Tartalom, témák: arculattervezés, névjegykártya, ex-libris tervezése (teljes név vagy monogram). A plakát jellemzői és különböző plakáttípusok. – Vizuális közlés szöveggel és képpel a médiaipar területéhez kapcsolódóan (pl. televíziós műsorrend írása különféle szempontok alapján, majd műsor-újsággal tervezése, összeállítása képekkel kiegészítve, internet- és megfelelő szoftverhasználattal). A vizuális és szöveges üzenet külön-külön és együttes jelentésváltozásának megértése összetettebb kommunikációs szituációban. Tartalom, témák: tipográfiai tervezés szempontjai. Újságcímlap, vagy könyvborító tervezése.	Kapcsolódási pontok <i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> a médiaipar működése, műsorszorgyártás. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel. Csoportos, nyilvános és tömegkommunikáció sajátosságai. Vizuális kommunikáció. A számítógépes szövegvilág; az elektronikus tömegkommunikáció. <i>Informatika:</i> Információk és a közlési cél. A médiumok, közléstípusok tartalmi megbízhatósága, esztétikai értéke.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Montázs-elv, tipográfia (betméret és stílus, oldalrendezés, oldalpár, kép és szöveg, kompozíció, borító); intermédia, anyag(szerkezet), művészkönyv/art-book, műsorsorrend.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vizuális kommunikáció Tömegkommunikációs eszközök		Órakeret 4 óra
Elzeter tudás	A vizuális kommunikáció különböző formáinak csoportosítása. A reklám hatásmechanizmusának elemzése.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak ismerete, csoportosítása, értelmezése. Vizuális reklámok értelmezése.		
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok	

– A tömegmédiák alapulajdonságainak, hordozóinak (pl. újság, DVD), intézményeinek, csatornáinak és funkcióinak (pl. hírközlés, szórakoztatás, reklám) csoportosítása, elemzése rendszeres feladatok megoldásán keresztül. A film művészet m fajtái. M fajok és m sortípusok a Tv-ben. – A tapasztalati valóság és a médiában megjelenített reprezentált valóság viszonyának feltárása (pl. helyzetgyakorlatok segítségével, videokamerával rögzítve) a tömegkommunikáció eszközeinek és formáinak elmélyültebb ismerete és megértése érdekében. – A tömegkommunikáció egy jellegzetes, a képet a szöveggel együtt alkalmazó médiumának értelmezése kreatív gyakorlatot költ en (pl. moziplakát, közérdek üzenetet közvetít plakát készítése interneten / letöltött film, képek felhasználásával) az összetettebb vizuális közlés alkotó megvalósítása céljából. – A tv-reklám és a videoklip sajátosságainak elemzése különféle szempontok alapján (pl. hangulateltetés, montázs, sztereotípiák, eredeti megoldások, célközönség) a valóság, a hatásmechanizmus problémakörének felismerése, tudatosítása érdekében.	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> Tömegtájékoztatás. Médiaipar m ködése. Kultúra és tömegkultúra, jelenségek a médiában. Virtuális valóság. Sztereotípiák, reprezentáció. M fajfilm, szerzői film. A reklám hatásmechanizmusa. <i>Dráma és tánc:</i> Improvizáció. Jellemábrázolási technikák. <i>Ének-zene:</i> populáris zenei stílusok. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Médiaszövegek jellemzői. A személyközi kommunikáció. Különböző beszédm fajok kommunikációs technikái hétköznapi kommunikációs helyzetekben, a tömegkommunikációban. <i>Informatika:</i> A kommunikációs eszközök hatása a mindennapi életre és a társadalomra. Globális információs társadalom. A fogyasztói viselkedést befolyásoló tényezők.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Közvetett kommunikáció, média, médium, nyomtatott és elektronikus sajtó, televízió, közszolgálati, kereskedelmi és közösségi televízió, internet, hírközlés, reklám, fotográfikus kép, tapasztalati- és reprezentált valóság, asszociatív, párhuzamos és belső montázs, sztereotípiák, célközönség, valóság, hitelesség, plakát, m fajfilm.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Vizuális kommunikáció Tér-id kifejezése	Órakeret 4 óra
Elzárts tudás	Tér-id beli változások, folyamatok képi tagolásának pontos értelmezése és értelmezhető megjelenítése képsorozatokkal. Mozgóképi kifejező eszközök vizuális értelmezése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A technikai médiumok (különösképpen a mozgóképek) képkalkoló módszereinek és m típusainak megismerése. Komplex audiovizuális közlés tervezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	

– Megadott vagy szabadon választott téma alapján komplex munka, m tervezése (pl. kép/"fotó"regény, story-board készítése) a legf bb audiovizuális kifejezési eszközök tudatosítása céljából. A story-board és a képregény m fajának összehasonlítása. Tartalom, téma: a mozgás és az id megjelenítése állóképek sorozatával. Képsorozatok. Kronofotográfia. Szimultaneizmus. – A „látvány-hang-mozgás” hármas egységének kreatív alkalmazása összetettebb (mediális) tartalmú kreatív gyakorlat kapcsán (pl. videoperformansz tervezése és kivitelezése megadott témából kiindulva), majd a produkció elemz -értékel feldolgozása a szándék és a megvalósítás sikeressége szempontjából. Tartalom: A mozgóképi közlésmód és a mozgókép kifejez eszközei: plánok, filmtrükkök, képgy jtés különböz plánokról. A figyelemirányítás filmes eszközei. A kép és a zene összhangja.	<i>Mozgóképkultúra és médiaismeret:</i> A figyelemirányítás, a hangulatteremtés és az értelmezés legfontosabb eszközei. Fényviszonyok, mozgás, szerepjáték hatásmechanizmusa. <i>Dráma és tánc:</i> Mozgásos kommunikáció, improvizáció adott zene, téma vagy fogalom alapján. Performansz tervezése, kivitelezése. A színházm vészet össz m vészeti sajátosságai, vizuális elemek alkalmazása. <i>Ének-zene:</i> a zene szerepe a médiában és a filmm vészetben. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Az id - és térmegjelölések értelmezése. Elbeszél , néz pont, történetmondás, cselekmény, helyszín, szerepl , leírás, párbeszéd, jellemzés, jellem, h stípus; helyzet, akció, dikció, konfliktus, monológ, dialógus, prolókus, epilógus, késleltetés, jelenet; néhány alapvet emberi léthelyzet, motívum, metafora, toposz, archetípus.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Story-board, forgatókönyv, beállítás, jelenet, a montázs(típusok) jelent sége, a narráció sémái és egyedi megoldásai, képregény, video/performansz.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tárgy- és környezetkultúra Tervezett, alakított környezet	Órakeret 4 óra
El zetes tudás	A vizuális környezetben megfigyelhet téri helyzetek, színviszonyok pontos értelmezése és szöveges megfogalmazása. Megfigyelések alapján a vizuális közlések érdekében különböz rajzi technikák alkalmazása. Tárgyakkal, épületekkel, jelenségekkel kapcsolatos információk gy jtése. Tárgykészít , kézm ves technikák alkalmazása. Gyakorlati feladatok önálló el készítése.	

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Jelenségek, látványok vizuális megfigyelése és értelmezése során célirányos szempontok kiválasztása. Az adott tárgynak megfelelő tárgykészít technikák alkalmazása. Problémamegoldás a tervezés során. Építészeti és térélmények megfogalmazása szövegben. Összehasonlítás során önállóan kialakított szempontok érvényesítése. Tárgyak, épületek felmérése, elemzése, értelmezése adott szempontok alapján.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények – Ember alkotta objektumok (pl. épületek, építmények) és azok jellemző környezetének (pl. formai kapcsolódás – F. L. Wright: <i>Vízesház</i>; Utzon: Operaház Sydney-ben; környezetbe olvadás, álcázás – camouflaze jelenség) elemzése vizsgálata, értelmezése és összehasonlítása (pl. formai és/vagy színkapcsolódás, anyaghasználat szerint). – Szöveges eszközökkel leírt tárgy, épület vagy téri helyzet pontos megjelenítése vizuális eszközökkel, az adott környezet alapos, pontos megismerése érdekében. – Belső terek, tárgyak átalakítása meghatározott célok (pl. közösségi terek intim részeinek kialakítása, hulladék kreatív újrahasznosítása) érdekében. (Ready-made-ek/kész tárgyak fotózása, és a tárgy elemzése műalkotásként.)	Kapcsolódási pontok <i>Matematika:</i> Méretezés. Gondolatmenet követése. Absztrahálás, konkretizálás. Rendszeralkotás: elemek elrendezése adott szempontok szerint. <i>Biológia-egészségtan:</i> lakókörnyezet és természetes élőhelyek. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Szükségletek és igények elemzése, tevékenységhez szükséges információk kiválasztása, tervezés szerepe, jelentősége, műveleti sorrend betartása, eszközhasználat. Lakókörnyezet-életmód.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Tervezés, felmérés, tereprendezés, műszaki ábrázolás, környezettudatos magatartás, környezetvédelem.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tárgy- és környezetkultúra Funkció	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Tárgyakkal, épületekkel, jelenségekkel kapcsolatos információk gyűjtése. Tervvázlatok készítése. Gyakorlati feladatok önállóan készítése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az adott célnak megfelelő tárgykészít technikák alkalmazása. Problémamegoldás a tervezés során. Tárgy és funkció kapcsolatának átfogó értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

–Környezet tervezése, áttervezése más feladat ellátására (pl. munka – pihenés, hétköznapi – ünnepi) vagy több funkció betöltésére (pl. öltözködés és rejtőzködés, közlekedés és pihenés), illetve a tervek elkészítése makett vagy modell formájában. Tartalom, téma: városi közlekedésre alkalmas autó tervezése; a jövő autója. –Funkcionális szempontokat kevésbé érvényesítő fiktív vagy elképzelt terek (pl. adott színházi műdíszlete) tervezése és makettezése. Tartalom, téma: a történelem híres kapui és a népművészet kapui. Tervezés: egy színház főbejárati kapujának terve a színház karakterét kifejező szimbolikus formákkal. Egy választott régi stíluskorszakot jelképező „időkapu” tervezése. A székely kapuk motívumai (minták és feliratok).	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> Szükségletek és igények elemzése, tevékenységhez szükséges információk kiválasztása, tervezés szerepe, jelentősége, művelési sorrend betartása, eszközhasználat. Lakókörnyezet-életmód. <i>Dráma és tánc:</i> Produkciós munka. A színházművészet összességének sajátosságai. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> improvizáció, diákszínpadialadási feladás.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Funkció, funkcionalizmus, díszlet, makett, modell.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	Tárgy- és környezetkultúra Az épített környezet története	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Azonosságok és különbségek célirányos megkülönböztetése az elemzésben. Tárgyakkal, épületekkel, jelenségekkel kapcsolatos információk gyűjtés. A látott jelenségek elemzéséhez, értelmezéséhez szükséges szempontok megértése. Önálló kérdések megfogalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A vizuális környezet, tárgyak vizuális megfigyelése és a látvány értelmezése során célirányos szempontok kiválasztása. Különböző korú és típusú tárgyak, épületek pontos összehasonlítása különböző szempontok alapján, a következtetések célirányos megfogalmazásával. Fontosabb építészettörténelmi korszakok és irányzatok, lényegének megértése, megkülönböztetésük. Különböző korokból származó tárgyak megkülönböztetése különböző szempontok alapján. A múlt tárgyi emlékeinek értékelése, jelentőségének megértése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

–Az építészettörténet fontosabb korszakainak (pl. reneszánsz, barokk, klasszicizmus, eklektika) elemz vizsgálata, összehasonlítása és csoportosítása a legfontosabb építészettörténeti példák alapján. –A divat fogalmának (pl. öltözködés, viselkedésforma, zene, lakberendezés területén) elemz vizsgálata és értelmezése (pl. szubkultúrák viszonya a divathoz) a közvetlen környezetben tapasztalható példákon keresztül. Tartalom, téma: formák, fazonok, motívumok (gy jtés az öltözködés történetéb l); önarckép készítése régi korok öltözékébe bújva; –A hagyományos és a modern társadalmak tárgykészítésének, tárgykultúrájának (pl. öltözet, lakberendezési tárgyak) elemz vizsgálata példák alapján (pl. kézm ves technikával készült egyedi tárgy; sorozatgyártásban készült tömegtárgy; ipari formatervezés eredményeként készült egyedi tárgy), a legfontosabb karakterjegyek alapján azok megkülönböztetése. Iparm vészeti technikák alapvet ismerete: nemezelés, szövés, fonás, batikolás. Tárgykészítés egy választott technikával (pl. fonott karköt , batikolt póló). – A környezetalakítás fenntarthatóságot szolgáló lehet ségek elemz vizsgálata és értelmezése konkrét példákon keresztül (pl. ökoház). Tartalom, téma: a jöv század korszer lakóházának jellemz i (kutatómunka az interneten: új épít anyagok és épületszerkezetek, példák)	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Esztétikai min ségek. Toposz, archetípus állandó és változó jelentésköre. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Társadalmi jelenségek értékelése. Társadalmi normák. Technológiai fejl dés. Fogyasztói társadalom. <i>Biológia-egészségtan; földrajz:</i> Környezet fogalmának értelmezése. Helyi természet- és környezetvédelmi problémák felismerése. Környezettudatos magatartás, fenntarthatóság. Globális társadalmi-gazdasági problémák: fogyasztói szokások, életmód. Fenntarthatóság. Környezet és természetvédelem.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Alaprajztípus, alátámasztó és áthidaló elem, oszloprend, homlokzatosztás, megalitikus építészet, sírtípus, szent körzet és síregyüttes, egyházi építészet, palota, lakóház, stíluskeveredés, divat, szubkultúra, design, funkcionalizmus

Ajánlott művek típusok, művek, alkotók

RENEZÁNSZ

122. Santa Maria del Fiore, 1296-1436. Firenze
123. (Filippo) Brunelleschi: Ospedale degli Innocenti, 1421 k. Firenze
124. (Benedetto) da Maiano - Cronaca: Palazzo Strozzi, 1498-1508. Firenze
125. (Donato) Bramante: Tempietto 1502-1505 k. Róma (San Pietro in Montorio kolostor)
126. (Andrea) Palladio: Villa Rotonda, 1550 u. Vicenza mellett
127. (Antonio da Sangallo)-Michelangelo: Palazzo Farnese, 1514-1550. Róma
128. Egy Loire menti reneszánsz kastély (pl. Chenonceaux, Chambord vagy Blois)
129. Vaszilij Blazsennij székesegyház., XVI. sz. Moszkva
130. Budai vár és királyi palota, XIV-XVI. sz. és XVIII. sz., XIX-XX. sz.
131. Visegrádi királyi palota, XIV-XV. sz.
132. Bakócz-kápolna, 1506-1507. Esztergom
133. Sárospataki vár, XVI-XVII. sz.
134. (Lorenzo) Ghiberti: A firenzei Battistero bronzkapuja (Porta del Paradiso), 1430-as é.
135. Donatello: Gattamelata lovasszobra, bronz, 1447-1453 k. (Padova)
136. (Andrea del) Verocchio: Colleoni zsoldosvezér lovasszobra, 1480-as é. (Velence)
137. Michelangelo (Buonarrotti): Pietà, márvány, 1498. (Róma, San Pietro)
138. Michelangelo (Buonarrotti): Dávid, 1504. (Firenze, Accademia)
139. Michelangelo (Buonarrotti): Lorenzo Medici síremléke, 1525. (Firenze, San Lorenzo-templom sekrestyéje)
140. Donatello: Dávid, 1430-1435. (Firenze, Museo Nazionale)
141. Visegrádi Madonna, 1480 k. (Visegrád, Mátyás Király Múzeum)
142. Massaccio: Szentháromság, freskó, 1427 k. (Firenze, Santa Maria Novella)
143. Fra Angelico: Krisztus levétele a keresztről, 1437-1440. (Firenze, Museo San Marco)
144. Piero della Francesca: Krisztus ostromozása, 1470 k. (Urbino, Palazzo Ducale)
145. (Sandro) Botticelli: Vénusz születése, 1485 k. (Firenze, Uffizi)
146. (Carlo) Crivelli: Angyali üdvözlés, 1486. (London, National Gallery)
147. (Andrea) Mantegna: Pietà, 1506. (Milánó, Brera)
148. Leonardo (da Vinci): Utolsó vacsora, 1495-1497. (Milánó, Santa Maria delle Grazie kolostor refektóriuma)
149. Leonardo (da Vinci): Szent Anna harmadmagával, 1498. (London, National Gallery)
150. Leonardo (da Vinci): Mona Lisa, 1503-1505. (Párizs, Louvre)
151. Leonardo (da Vinci): Vázlatok az emberalak tanulmányozásához vagy más tanulmányrajz
152. Raffaello (Santi): Esterházy Madonna, 1507-1508. (Budapest, Szépművészeti Múzeum = SZM)
153. Raffaello (Santi): Athéni iskola, freskó, 1509-1510. (Vatikán, Stanza della Segnatura)
154. Michelangelo (Buonarrotti): Utolsó ítélet, freskó, 1537-1541. Vatikán, (Capella Sistina)
155. Giorgione: A Vihar, 1506 k. (Velence, Accademia)
156. Tiziano (Vecellio): Urbinói Vénusz, 1538. (Firenze, Uffizi)
157. (Benvenuto) Cellini: Sótartó, 1543. (Bécs, Hofmuseum)
158. Nyírbátori stallum, 1511. (MNM)
159. (Jan) Van Eyck: Arnolfini házaspár, 1433. (London, National Gallery)
160. (Rogier) van der Weyden: Angyali üdvölet (Párizs, Louvre)
161. (Hugo) van der Goes: Portinari oltár, 1475 k. (Firenze, Uffizi)
162. (Hieronymus) Bosch: Szénásszekér, 1480-1485. (Madrid, Prado)
163. (Albrecht) Dürer: Önarckép, 1498. (Madrid, Prado)
164. (Albrecht) Dürer: Melankólia, rézmetszet, 1514. (Berlin, Staatliche Museen)
165. (Mathias) Grünewald: Keresztrefeszítés az isenheimer oltárról, 1515. (Colmar, Múzeum)
166. ifj. (Hans) Holbein: (Jean de Dinteville és Georges de Selve) francia követek képmása, 1533. (London, National Gallery)
167. Id. (Pieter) Bruegel: Téli vadászat, 1565. (Bécs, Kunsthistorisches Museum)
168. Id. (Pieter) Bruegel: Parasztlakodalom, 1567. (Bécs, Kunsthistorisches Museum)
169. El Greco: Krisztus az olajfák hegyén, 1579 u. (SZM)
170. (Angelo) Bronzino: Toledói Eleonóra, XVI. sz. vége (Firenze, Uffizi)

BAROKK

171. Giacomo della Porta: Il Gesù homlokzata, XVI. sz. vége Róma
172. (Lorenzo) Bernini: Szent Péter tér, 1656-tól Róma
173. (Francesco) Borromini: San Carlo alle Quattro Fontane, 1667. Róma
174. (Jules Hardouin)-Mansart: A Versailles-i palota, 1678 u.
175. Melki bencés apátság, 1702-től
176. Drezdai Zwinger, 1711-1722.
177. Győri karmelita templom, 1721-1729.
178. Esterházy-kastély, XVIII. sz. Fertőd

179. Santa Maria-templom, XVIII. sz. Mexikó
180. Fellner Jakab: Líceum 1764. Eger
181. (Lorenzo) Bernini: Szent Teréz extázisa, márvány, 1647-1652. (Róma, S. Maria della Vittoria)
182. (Georg Raphael) Donner: Szent Márton és a koldus, 1735. (Pozsony, Szt. Márton plébániatemplom főoltára)
183. (Pieter Pauwel) Rubens: Amazonok harca, 1618. (München, Alte Pinakothek)
184. Rembrandt (Harmensz van Rijn): A lövészegylet kivonulása (Éjjeli raját), 1642. (Amsterdam, Rijksmuseum)
185. Rembrandt (Harmensz van Rijn): A három kereszt (rézkarc), 1662.
186. Rembrandt (Harmensz van Rijn): Önarckép, 1665. (Köln, Wallraf Richartz-Museum)
187. (Diego) Velazquez: Breda átadása, 1635-1636. (Madrid, Prado)
188. (Diego) Velazquez: Udvarhölgyek, 1656-1657. (Madrid, Prado)
189. Vermeer van Delft: Fest és modellje, 1665-1670. (Bécs, Kunsthistorisches Museum)
190. (Michelangelo da) Caravaggio: Szent Pál megtérése, 1660 k. (Róma, S. Maria del Popolo)
191. (Georges de) La Tour: A születés, XVII. sz. 1/2. (Rennes, Musée de Beaux Arts)
192. (Andrea) Pozzo: Szent Ignác megdicsőülése, 1691-1694. Róma, San Ignazio mennyezetfreskója
193. Mátyási Ádám: II. Rákóczi Ferenc, 1712. (MNG)
194. (Giovanni Battista) Tiepolo: Freskó a würzburgi érseki palotából, 1753.
195. (Franz Anton) Maulbertsch: A pásztorok imádása, 1758. (Sümegegyháza, r. k. plébániatemplom)
196. (Franz) Sigmund: A négy fakultás, 1781. Eger, Líceum
197. Chippendale bútorok 1740-1780. (pl. könyvszekrény vagy szék fonadékossal háttámlával)

KLASSZICIZMUS

198. British Museum, 1823-1844. London
199. Péchy Mihály: Nagytemplom 1805-1821. Debrecen
200. Pollack Mihály: Nemzeti Múzeum, 1837-1847. Budapest
201. Hild József: Főszékesegyház, 1839-1856. Esztergom
202. (Antonio) Canova: Mária Krisztina főhercegnő síremléke, 1789-1805. (Bécs, Augustinerkirche)
203. Ferenczy István: A szobrászművészet kezdetei (Pásztorlányka), 1820-1822. (MNG)
204. (Jacques-Louis) David: A Horatiusok esküje, 1784. (Párizs, Louvre)
205. (Jean Auguste-Dominique) Ingres: A nagy odaliszka, 1814. (Párizs, Louvre)
206. Id. Markó Károly: Visegrád, 1828. (MNG)
207. Wedgwood kerámia a XIX. sz. elején (pl. váza, 1805. London, Victoria & Albert Museum)
208. Copf stílusú bútorok (pl. kétajtós szekrény 1790 k. vagy felnyitható öltözőasztal XVIII. sz. vége, Budapest, Iparművészeti Múzeum)

ROMANTIKA, REALIZMUS

209. Parlament, 1840-1865. London
210. Kristálypalota 1851. - Londoni világkiállítás fotója
211. Operaház, 1860-1875. Párizs
212. (Alexander) Eiffel: Eiffel-torony, 1889. Párizs
213. Feszl Frigyes: Vigadó, 1859-1865. Budapest
214. Ybl Miklós: Operaház, 1875-1884. Budapest
215. Steindl Imre: Országház, 1885-1894. Budapest
216. A budavári Nagyboldogasszony plébániatemplom (Mátyás-templom), XIII-XV. sz. - 1874-1896. Schulek Frigyes - restaurálás
217. (Francois) Rude: Marseillaise, 1836. Párizs
218. Izsó Miklós: Táncoló paraszt, terrakotta, 1870. (MNG)
219. (Francisco) Goya: 1808. május 3. 1814. (Madrid, Prado)
220. (Caspar David) Friedrich: Vándor a ködtenger felett, 1818 k. (Hamburg, Kunsthalle)
221. (Théodore) Géricault: A Medúza tutajja, 1818-1819. (Párizs, Louvre)
222. (William) Blake: A teremtmény, 1826. (Manchester, Whitworth Gallery)
223. (Eugène) Delacroix: A szabadság vezeti a népet, 1831. (Párizs, Louvre)
224. (William) Turner: Gőzhajó a hóviharban, 1842. (London, Tate Gallery)
225. (Pavel Andrejevics) Fedotov: Leánykérőben, 1848. (Moszkva, Tretyakovszkaja Galéria)
226. (Gustave) Courbet: Bonjour Monsieur Courbet, 1854. (Montpellier, Musée Fabre)
227. (Jean-François) Millet: Kalászszedés, 1857. (Párizs, Louvre)
228. (Ilja) Repin: Hajóvontatók a Volgán, 1873. (Szentpétervár, Russzki Muzej)
229. Borsos József: Nemzetőr, 1848. (MNG)
230. Madarász Viktor: Hunyadi László siratása, 1859. (MNG)
231. Székely Bertalan: Egri nemesek, 1867. (MNG)
232. Munkácsy Mihály: Tépécsinálók, 1871. (MNG)
233. Szinyei Merse Pál: Majális, 1873. (MNG)
234. Barabás Miklós: Bittó Istvánné, 1874. (MNG)
235. Paál László: Út a fontenebleau-i erdőben, 1876. (MNG)

236. Zichy Mihály: Illusztráció a „Hídavatás”-hoz, 1877 u. (MNG)
 237. Benczúr Gyula: Buda visszafoglalása, 1896. (MNG)
 238. Lotz Károly: A zene apoteózisa, 1883-1884. (Budapest, Operaház mennyezetképe)

IMPRESSZIONIZMUS, POSZTIMPRESSZIONIZMUS

239. (Edouard) Manet: Reggeli a szabadban, 1863. (Párizs, Louvre)
 240. (Edouard) Manet: Claude Monet csónakm termében fest (A bárka), 1874. (München, Neue Pinakothek)
 241. (Claude) Monet: A felkel nap impressziója, 1872. (Párizs, Louvre)
 242. (Edgar) Degas: Balettiskola, 1874. (Párizs, Louvre)
 243. (Auguste) Renoir: A Moulin de la Galette, 1876. (New York, J. H. Whitney Gy jtemény)
 244. (Georges) Seurat: Vasárnap délután, 1884-1886.
 245. (Paul) Cézanne: Mont-Sainte-Victoire, 1885-1887. (London, Courtauld Institute)
 246. (Paul) Cézanne: Csendélet korsóval és gyümölcsökkel, 1887-1895. (Oslo, Nationalgalerie)
 247. (Vincent) van Gogh: Önarckép, 1890. (Párizs, Jeu de Paume)
 248. (Vincent) van Gogh: Út ciprusokkal (Országút éjjel), 1890. (Otterlo, Kröller-Müller Gy temény)
 249. (Paul) Gauguin: Mi újság? (Tahiti n k) 1892. (Drezda, Gemaldegalerie Neue Meister)

EKLEKTIKA, SZECCESSZIÓ, SZIMBOLIZMUS

250. (William) Morris-(Philip) Webb: Vörös ház, 1859. London
 251. (Antonio) Gaudi: Sagrada Familia, 1884-t l Barcelona
 252. (Victor) Horta: Tassel-ház, 1892-1893. Brüsszel
 253. (Charles Rennie) Mackintosh: Glasgow-i M vészeti Iskola, 1898 k.
 254. (Joseph-Maria) Olbrich: A bécsi szecesszió épülete, 1898-1899. Bécs
 255. Lechner Ödön: Postatakarékpénztár, 1899-1902. Budapest
 256. Schickedanz Albert: Szépm vészeti Múzeum, 1899-1906. Budapest
 257. Kós Károly-Zrumecky Dezs : Madárház, 1908-1909. Budapesti Állatkert
 258. Medgyaszay István: rákosmulyadi r. k. templom, 1910.
 259. (Auguste) Rodin: A csók, 1894. Párizs, Rodin Múzeum
 260. Fadrusz János: Mátyás király emlékm , 1895-1902. Kolozsvár
 261. Mednyánszky László: Csavargófej, 1908-1910. (MNG)
 262. (Edward) Burne-Jones: A rémfej, 1887. (Stuttgart, Staatsgalerie)
 263. (Henri de) Toulouse-Lautrec: Ezek a hölgyek, 1895. (SZM)
 264. (Henri de) Toulouse-Lautrec: Jane Avril (litográfia), 1893. (Albi, Musée d'Albi)
 265. (Gustav) Klimt: Judith, 1901. (Bécs, Österreichische Galerie)
 266. (Edvard) Munch: Sikoly, 1893.
 267. (Amadeo) Modigliani: Leányfej (Jeanne Hébuterne arcképe szemb l), 1918. (Bern, mgt.)
 268. Rippl-Rónai József: Kalitkás n , 1892. (MNG)
 269. Ferenczy Károly: Madárdal, 1893. (MNG)
 270. Gulácsy Lajos: A varázsló kertje, 1904. (MNG)
 271. Csontváry Kosztka Tivadar: Zarándoklás a cédrusokhoz Libanonban, 1907. (MNG)
 272. Csontváry Kosztka Tivadar: Taormina, (MNG)
 273. Csók István: A keresztapa reggelije, 1932. (MNG)
 274. Rippl-Rónai József-Róth Miksa: Az Ernst Múzeum üvegablaka, 1912. Budapest
 275. Thonet bútorok, 1851-t l (pl. Thonet hajlított hintaszéktípusa 1860 vagy Thonet kerek ülés standard széke, 1859. évi típus)
 276. Henry van de Velde bútorai (pl. szecessziós szék és asztal 1895-b l)
 277. A pécsi Zsolnay gyár egy tárgya a századfordulóról

XX. SZÁZAD ELS FELE

278. (Louis) Sullivan: Carson, Pirie és Scott áruház, 1899-1904. Chichago
 279. (Peter) Behrens: Hoechst festékgár, 1920-1925. Berlin
 280. (Walter) Gropius: A Bauhaus központi épülete, 1925-1926. Dessau
 281. (Gerrit Thomas) Rietveld: Schroeder-ház, 1924. Utrecht
 282. (Frank Lloyd) Wright: Vízesház, 1936. Bear Run (Pennsylvania)
 283. Hajós Alfréd: Margitszigeti Sportuszoda, 1930. Budapest
 284. Molnár Farkas: Társasház, 1936. Budapest
 285. (Maurice de) Vlaminck: A vörös fák, 1906. (Párizs, Musée National d'Art Moderne)
 286. (Henri) Matisse: A vörös desszert, 1908. (Szentpétervár, Ermitázs)
 287. (Pablo) Picasso: Az avignoni kisasszonyok, 1907. (New York, Museum of Modern Art)
 288. (Pablo) Picasso: Guernica, 1937. (Barcelona)
 289. (Georges) Braque: A portugál n , 1911. (Basel, Kunstmuseum)
 290. (Jean) Gris: Kávéházi csomag, kollázs, 1914. (Ulm, Museum)
 291. (Umberto) Boccioni: Az izmok dinamizmusa, bronz, 1913. (New York, Museum of Modern Art)

292. (Marcel) Duchamp: Lépcsőn lemenő akt, 1912. (Philadelphia, Museum of Modern Art)
293. (Marcel) Duchamp: Forrás, 1917. (elveszett)
294. (Franz) Marc: A kék ló, 1911. (München, Lenbachhaus)
295. (Constantin) Brancusi: Alvó Múzsza, 1916. (Párizs, Musée d'Art Moderne)
296. (Vaszilij) Kandinszkij: Sárga, piros, kék, 1925. (Párizs, Nina Kandinszkij Gyűjtemény)
297. (Paul) Klee: Színi hely, akvarell, 1921. (magántulajdon)
298. (Kazimir) Malevics: Vörös négyzet, 1914. (Szentpétervár, Russzkiej Muzej)
299. (Piet) Mondrian: Kompozíció: Szürke struktúra színes síkokkal, 1918. (Zürich, Max Bill Gyűjtemény)
300. (Man) Ray: Lautréaumont mondásának illusztrációja, a Minotaure folyóiratból, 1933.
301. (Marc) Chagall: Az én kis falum, 1911. (New York, Museum of Modern Art)
302. (René) Magritte: A szóhasználat I. Ez nem pipa, 1928-1929. (New York, mgy.)
303. (Mélet) Oppenheim: Prémes csésze, 1936. (New York, Museum of Modern Art)
304. (Salvador) Dali: A polgárháború előérzete, 1936. (Philadelphia Museum of Art)
305. Nemes Lampérth József: Háttal álló női akt, 1916. (Budapest, MNG)
306. Kassák Lajos: Képarchitektúra, fametszet, 1922. (Pécs, Janus Pannonius Múzeum)
307. Moholy-Nagy László: Fényrekvizitum, 1922-1930. (Eindhoven, Stedelijk van Abbe Museum)
308. Székely István: Zebegényi temetés, 1928. (Zebegény, Székely Múzeum)
309. Bernáth Aurél: Tél, 1929. (mgt.)
310. Derkovits Gyula: Viharban, 1931. (mgt.)
311. Medgyessy Ferenc: Anya, 1932. (MNG)
312. Vajda Lajos: Ezüst gnóm, 1940. (MNG)
313. Egrý József: Napfelkelte, 1940. (MNG)
314. Bauhaus-ban tervezett tárgy (pl. Brauer Marcel: „funkcionalista” szék 1922 vagy cs. szék 1926)

XX. SZÁZAD MÁSODIK FELE

315. Le Corbusier: Ronchamp-i kápolna, 1955.
316. (Alvar) Aalto: Községháza, 1949-1953. Säynätsalo
317. (Pier Luigi) Nervi: Sportszarnok, 1956-1957. Róma
318. (Frank Lloyd) Wright: Guggenheim Múzeum, 1946-1958. New York
319. (Tange) Kenzo: Olimpiai csarnokok, 1964. Tokio
320. (Renzo) Piano - (Richard) Rogers: Pompidou központ, 1971-1977. Párizs
321. (Friedrich) Hundertwasser: Bécsi (Löwengassei) lakóház, 1980-1982. Bécs
322. Makovecz Imre: A Művelődési Háza, 1976-1982. Sárospatak
323. (Marino) Marini: Ló és lovas, fa, 1949-1950. (Zürich, Krayenbühl Gyűjtemény)
324. (Alberto) Giacometti: Az erdő (bronz), 1950. (Duisburg, Wilhelm Lehmbruck Gyűjtemény)
325. (Henry) Moore: Kétrészes fekvő alak (bronz), 1959. (m. vész tulajdona)
326. (Jean) Tinguely: Kerekeim, 1960-1961. (Budapest, Ludwig Múzeum-Kortárs Művészeti Múzeum = Ludwig)
327. (Joan) Miró: A hold fala, kerámia, 1960. (Párizs, UNESCO Palota kertje)
328. Somogyi József: Martinász, 1953. (Dunaújváros)
329. Borsos Miklós: Madár tojással, 1968.
330. Jovánovics György: Részlet a nagy Gilles-ből, 1967-1968. (mgt.)
331. Schaár Erzsébet: Az utca, 1974. (székesfehérvári kiállítás)
332. Varga Imre: Radnóti, 1969. (Mohács)
333. (Jackson) Pollock: No 14. 1948. (Westport, Connecticut, mgy.)
334. (Jean) Dubuffet: Metafizikus, 1950. (Winnetka-Illinois, mgy.)
335. (Francis) Bacon: Tanulmány Velázquez után: X. Ince pápa. 1953. (New York, mgt.)
336. (Jasper) Johns: Zászló narancsmezőben, 1957. (Köln, Wallraf Richart Museum)
337. (Roy) Liechtenstein: Tzing, 1962. (Darmstadt, Karl Ströher gyűjtemény)
338. (Andy) Warhol: Elvis, 1964. (Toronto, Art Gallery of Ontario)
339. (Rober) Rauschenberg: Turkey, 1965. (Darmstadt, Karl Ströher gyűjtemény)
340. Kepes György: Programozott fényjátékterv a bostoni kikötő számára, 1965-1967
341. (Victor) Vasarely: egy op-art műve
342. (Nam June) Paik: Integrálzongora, 1958-1963. (Bécs, Museum Moderner Kunst)
343. (Frank) Stella: Lake City, 1960-1961. (Düsseldorf, Kunstmuseum)
344. (Allan) Kaprow: Háztartás, 1964. Happening (fotódokumentáció)
345. (Joseph) Kosuth: Egy és három szék, 1965.
346. (Joseph) Beuys: Fűáram, 1967. Darmstadt (akció fotódokumentáció)
347. Szentjóby Tamás: Hüvelyvíz, 1965. (mgy.)
348. Keserü Ilona: Forma, 1969. (mgt.)
349. Kondor Béla: Rajz, 1969. (Győr, Kolozsvári gyűjtemény)
350. Lakner László: Mosoly, 1969. (Budapest, Kiscelli Múzeum)
351. Pauer Gyula: Pszeudo, 1970. (mgt.)
352. Christo: Völgyzáró függöny, 1970-1972. (Colorado)

353. Haraszty István: Kalitka, 1973. (Székesfehérvár, István Király Múzeum)
 354. (Claes) Oldenburg: Ruhacsíptet , acél, 1974. (USA, mggy.)
 355. Erdély Miklós: H ség, 1979.
 356. (Cindy) Sherman: Cím nélküli állókép 48., 1979.
 357. Ujházi Péter: Cirkusz, 1980. (Budapest, Ludwig)
 358. Bak Imre: Ismert történet II., 1984. vagy Tao 1993. (Budapest, Ludwig)
 359. Bukta Imre: Hajnali szabad permetezés, 1985. (Budapest, Ludwig)
 360. ef. Zámbo István: Új magyar népm vészet II. 1987. (Budapest, Ludwig)
 361. Mauer Dóra: Hommage Joseph Hoffmann, 1990. (Budapest, Ludwig)
 362. (Barbara) Kruger: A tested csatatér, 1989.
 363. Fehér László: Kútbanéz , 1989. (Budapest, Ludwig)
 364. (Rebecca) Horn: Concert for Anarchy, 1994 e.
 365. Németh Ilona: Elementáris objekt, 1996.
 366. Gerber Pál: Te egy kiválasztott vagy, 1996.

FOTÓ

367. (Eadward) Muybridge: Lovas fotók (1888 k.)
 368. Moholy-Nagy László: Önarckép, (1922)
 369. (Alexander) Rodcsenko: Telefonáló n (1923)
 370. (Man) Ray: Casati grófn (1928)
 371. Munkácsi Márton: Gyerekek (1928)
 372. (Edward) Weston: Káposztalevél (1931)
 373. (Andre) Kertész: Torzulás (sorozat), (1933)
 374. (Henri) Cartier-Bresson: Vasárnap a Marne partján (1938)
 375. (Robert) Capa: Kollaboránsn Chartres-ból, (1944)
 376. (Diane) Arbus: Vasárnap Brooklynban sétáló fiatal pár (1966)
 377. (Richard) Avedon: Apám (1969 u.)
 378. Escher Károly: Szénhordás

MAGYAR NÉPM VÉSZET

379. Dél-dunántúli tornácos ház alaprajza (XIX. sz.-ból)
 380. Alföldi kontyosház (XIX. sz.-ból)
 381. Egy szabadtéri néprajzi múzeum (pl. Szentendre, Hollók , Göcsej)
 382. Ácsolt láda Nógrád megyéb l, Budapest, Néprajzi Múzeum (= NM) vagy Délkelet-Dunántúlról (Pécs, Janus Pannonius Múzeum)
 383. Festett láda Komárom, Csongrád vagy Borsod-Abaúj-Zemplén megyéb l (pl. a NM anyagából)
 384. Király Zsiga: Tükrös spanyolozással (XIX. sz.) (NM)
 385. Egy sárközi, egy somogyi és egy baranyai sz ttes (párnahéj, párnavég, abrosz vagy komakend) (pl. a NM anyagából)
 386. „Táblás”, vörös-fekete gyapjú sz ttes Sóváradról (Románia) (Budapest, NM)
 387. „Ábrahám”, hímzett párnavég Csík megyéb l (Románia) (NM)
 388. Cifrasz r Békés vagy Hajdú megyéb l (pl. a NM anyagából)
 389. N i ködmön Somogy, Békés vagy Borsod-Abaúj-Zemplén megyéb l (pl. a NM anyagából)
 390. Egy csákvári cserépedény (kásástál, nagytál vagy korsó)
 391. Egy-egy cserépedény (tál, fazék, butélia vagy butykos) Hódmez vásárhelyr l vagy Tiszafüredr l
 392. Miskakancsó Mez csátról (1848.) (NM) vagy Miskakancsó Mez túrról (NM)

A fejlesztés várt eredményei a 9–10. évfolyamos ciklus végén

- Célirányos vizuális megfigyelési szempontok önálló kiválasztása.
- A vizuális nyelv és kifejezés eszközeinek önálló alkalmazása az alkotótevékenység és a vizuális jelenségek elemzése, értelmezése során.
- Bonyolultabb kompozíciós alapelvek tudatos használata különböző célok érdekében.
- Térbeli és időbeli változások vizuális megjelenítésének szándéknak megfelelő pontos értelmezése, és egyszer mozgóképi közlések elkészítése.
- Alapvetően közli funkcióban lévő képi, vagy képi és szöveges megjelenések árnyalt értelmezése.
- Médiatudatos gondolkodás a tömegkommunikációs eszközök és formák rendszereinek feldolgozása.
- A tervezett, alakított környezet forma és funkció összefüggéseinek felismerése, ennek figyelembe vételével egyszer tervezés és makettezés.
- Tanult technikák céljának megfelelő, tudatos alkalmazása alkotótevékenységekben.
- Társadalmi és természeti kapcsolatok árnyalt értelmezése.
- Kultúrák, művészettörténeti korok, stílusirányzatok rendszereinek ismerete és a meghatározó alkotók műveinek felismerése.
- Az építészet alapvető elrendezési és szerkezeti alapelveinek, illetve stílust meghatározó vonásainak felismerése.
- Vizuális jelenségek, tárgyak, műalkotások árnyaltabb elemzése összehasonlítás, műelemzési módszerek alkalmazásával.
- Adott vizuális problémákkal kapcsolatban önálló kérdések megfogalmazása.
- A kreatív problémamegoldás lépéseinek alkalmazása
- Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkájáról.

VIZUÁLIS KULTÚRA emelt szint 11-12.évfolyam

Célok és feladatok

A vizuális kultúra középszint érettségi vizsga követelményeinek megfelelő tudás és jártasság elsajátítása. Legyen az általános műveltséghez szükséges vizuális ismeretek birtokában, megfelelő jártasságokkal, készségekkel, képességekkel rendelkezzen mind a vizuális alkotás, mind a befogadás területén, mely alkalmassá teszi a mindennapi életben szükséges ismeretek felhasználására és azok képesség szint alkalmazására.

- A vizuális jelenségek megfigyelése, széles körű elemző vizsgálata, esztétikai és kommunikációs szempontok szerinti megítélése.
- A vizuális nyelv elemeinek ismerete és megfelelő használata, valamint ezen ismeretek segítségével vizuális alkotások elemzése.
- A különböző köznapi és művészi vizuális közlésformák alkalmazása, továbbá sajátos és közös vonásainak bemutatása, sokrétű értelmezése, kritikus megítélése.
- A köznapi vizuális kommunikáció során értelmezhető vizuális közlések létrehozása a közlés céljának megfelelő formában és alkalmas technikával.
- Tárgyak, vizuálisan érzékelhető jelenségek ábrázolása, valamint elképzelt dolgok, elvont gondolatok, érzések kifejezése különböző vizuális eszközökkel.
- Tárgyak, a köznapi vizuális környezet elemző vizsgálata, különböző szempontok szerinti megítélése.
- A képzetekben gazdag vizuális képi látásmód alkalmazása és ennek árnyalt vizuális kifejezése.
- Időben és térben eltérő kultúrák és művészi korszakok művészi értékeire vonatkozó ismereteinek bemutatása, értelmezése és elemzése.
- Megfelelő szintű pszichomotorikus és technikai készségek használata.
- Leíró, értelmező, elemző munkája során a megfelelő közlésformák kiválasztása.
- A vizuális kultúrához kapcsolódó fogalmak, szakkifejezések helyes használata.
- Vizuális problémák önálló, kreatív megoldása, alkotói folyamat bemutatása

11.évfolyam

Éves óraszám: 108 óra

Heti óraszám: 3 óra

Alkotás

Vizuális eszközök

Témakör (órakeret)	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
VIZUÁLIS NYELV 18 óra -Vonal -Sík- és térform -Tónus, szín -A vizuális nyelvi elemek viszonyai - Kompozíció, (konstrukció) - Kontraszt, harmónia	A pont, vonal, sík- és térforma, felület adott technikának és adott célnak megfelelő használata. Legalább háromféle minőség (különböző vastagságú, tónusú, karakter) a választott eszköznek megfelelő vonal következetes használata szabadkézi rajzban. Az adott célnak (közlés, kifejezés, alkotás) megfelelő kompozíció létrehozása. Kontrasztokkal (szín, tónus, forma, méret, felület) történő kiemelés használata az értelmező ábrázolásban. Színharmóniák, színkontrasztok (fényárnyék, hideg-meleg, komplementer, magában való, szimultán, mennyiségi, minőségi) használata	
TECHNIKÁK 12 óra -rajzolás -festés -kollázs Nyomtatás Makettezés További technikák	Adott technika adekvát használata. Szabadkézi rajz készítése ceruzával, tollal. -Egyszerű műszaki jellegű rajz készítése szabadkézzel, vagy szerkesztve ceruzával és szerkesztő eszközökkel. Festés akvarellal, temperával. Kollázskészítés.. Legalább egy kézi sokszorosító eljárás (nyomtatás) alkalmazása (pl. papírmetszet, linómetszet). plasztikai minőségek létrehozása – agyag, gipsz, alternatív anyagok felhasználásával	
ÁBRÁZOLÁS, LÁTVÁNYÉRTELMEZÉS ÉS 21 óra -Arány -Forma,alak, karakter Szerkezet,felépítés,mélység -téri helyzetek - nézőpont térnyelv	Ábrázoló jellegű rajz készítése során a látvány formáját meghatározó tényezőket, a felismerhető jellegzetes jegyek megfigyelése és helyes visszaadása (befoglalóforma, körvonal). Téri helyzetek egyszerű, értelmezhető jellegű ábrázolása. Tárgyak, objektumok egymáshoz viszonyított téri helyzetének pontos megjelenítése látvány alapján két vagy három dimenzióban. - Látvány alapján tárgyak, objektumok ábrázolása során a nézőpont következetes megtartása. - Beállítás alapján a fény-árnyék hatások segítségével a térnyelv érzékeltetése (pl.szabadkézi rajzban, festéssel).	

MEGJELENÍTÉS, KÖZLÉS, KIFEJEZÉS, ALKOTÁS 12 óra - Kompozíció - Színhatás - Érzelmek - Folyamat, mozgás - Kép és szöveg - Vizuális információ - Tárgyak és környezet	Érzelmek, lelkiállapotok értelmezhet vizuális kifejezése szabadon választott vizuális formában. Folyamat, történet bemutatása értelmezhet képsorokban (pl. képregény) . Adott kép(ek) és szövegrészek egymáshoz viszonyított, a célnak megfelelő elrendezése adott képmezőben, hagyományos technikával vagy számítógéppel. Adott tartalomnak leginkább megfelelő típus és kompozíció kiválasztása. Vizuális jelek, szimbólumok egyértelmű, következetes használata (pl. magyarázóközlő rajzokon). Adott funkcióra csomagolás tervezése. Külső és belső terek különböző funkcióra történő berendezésének, átalakításának megtervezése	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális közlésformák, a m elemzés verbális módszerei. <i>Ének-zene:</i> A zenei és vizuális élmények kapcsolata. Zenei kompozíció. <i>Dráma és tánc:</i> jelenetek, mozgások, összetett mediális m vészeti hatások élményének feldolgozása.

BEFOGADÁS

Vizuális eszközök

MEGJELENÍTÉS SAJÁTOSSÁGAI 12 óra -vizuális nyelvi elemek - térábrázolási módok -vizuális min ségek -látványértelmezés -Vizuális min ségek - Kontrasz, harmónia - Kontextus	vizuális közlés, kifejezés legfontosabb eszközeinek (pont, vonal, sík- és térformák, felület, tónus, szín, szerkezet/kompozíció, képi motívumok) a vizuális közlésben, kifejezésben betöltött szerepének ismerete és használata az elemzés során. legjellegzetesebb térábrázolási konvenciók felismerése és lényegének ismerete. A természetesség-megjelenítés különböző módjainak ismerete Vizuális min ségek differenciált megkülönböztetése szóbeli közlésekben is (pl. tónus/szín; alak/forma; textúra/faktúra/struktúra megkülönböztetése) .	
TECHNIKÁK 6 óra	A vizuális közlés, kifejezés legfontosabb technikáinak felismerése. Ceruzarajz, kréta, pasztell, aquarell, tempera, akril, tus, pác stb. technikai sajátosságainak megismerése alkalmazása.	

Tevékenységtérületek

VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ 6 óra - Folyamat, mozgás, idő - Kép és szöveg - Vizuális információ - Tömegkommunikáció - Média kategóriák - Fotó, mozgókép	köznapi és m vész vizuális közlésekben előforduló legfontosabb jelek, jelzések, jelképek, motívumok megfelelő verbális értelmezése. A tömegkommunikáció legfontosabb (auditív, vizuális, audiovizuális) eszközeinek, leggyakoribb formáinak ismerete és megkülönböztetése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szöveg és kép viszonya <i>Meggy z kommunikáció.</i> Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel. <i>Matematika:</i> Rajzolt, illetve tárgyi jelek értelmezése. <i>Földrajz:</i> a mindennapi környezetben előforduló jelek, jelzések, a jelekkel álló információhoz kapcsolódó

		kommunikáció.

TÁRGY ÉSKÖRNYEZETKULTÚRA 6 óra - Kézm ves és ipari tárgykultúra Népm vésznet - Forma- és Funkcióelemzés	A tárgyi néprajz és a népm vésznet fogalmának ismerete. A tárgyról leolvasható információk ismerete. Különböz korokból és kultúrákból származó tárgyak, objektumok (pl. épület, építmény) funkció- és formaelemzése.	– <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> eszközhasználat. Lakókörnyezet-életmód. Tárgyak, szerkezetek, rendeltetés. – <i>Biológia-egészségtan:</i> Környezet fogalmának értelmezése. Helyi természet- és környezetvédelmi problémák felismerése. Környezettudatos magatartás, fenntarthatóság. <i>Földrajz:</i> védett hazai és nemzetközi természeti értékek
KIFEJEZÉS KÉPZ M VÉSZET 15 óra -M vészneti ágak -M fajok -M vésznet-történeti korszakok, stílus-korszakok -Stílusjegyek -Alkotások és Alkotók - A m tárgyi és Kulturális környezete	M vészneti ágak (képz m vésznet, építészet és alkalmazott m vésznetek) legfontosabb jellemz inek ismerete. - A képz m vésznet kétdimenziós (festészet, fotó, grafika), háromdimenziós m fajainak (szobrászat, installáció, land art) és id beli kifejezéssel is bíró m fajainak (mobil szobor, happening, videó, multimédia) ismerete. A m vésznet nagy stílus-korszakainak , valamint az Európán kívüli kultúrák közül India, Kína, Japán m vésznete és a prekolumbián kultúrák legfontosabb jellemz inek ismerete. Adott m alkotások besorolása vagy csoportosítása stílusjegyeik alapján. Stílusjegyek alapján ismeretlen m meghatározása, besorolása. A legjelent sebb alkotók ismerete, és alkotásaik felismerése és stílusmeghatározása	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> Id meghatározás. M vészneti korstílusok és irányzatok köt dése a társadalmi, kulturális háttérhez. Társadalmi témák vizuális megjelenítése. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a m vészneti ágak mellérendelt viszonyainak megtapasztalása. <i>Ének-zene:</i> m vésznet-történeti és zenetörténeti összefüggések. Internetes portálok

12.évfolyam

Éves óraszám: 93 óra

Heti óraszám: 3 óra

Alkotás
Vizuális eszközök

Témakör (órakeret)	Fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
VIZUÁLIS NYELV 15 óra -Vonal -Sík- és térform -Tónus, szín -A vizuális nyelvi elemek viszonyai - Kompozíció, (konstrukció) - Kontraszt, harmónia	A pont, vonal, sík- és térforma, felület adott technikának és adott célnak megfelelő használata. Legalább háromféle minőség (különböző vastagságú, tónusú, karakter) a választott eszköznek megfelelő vonal következetes használata szabadkézi rajzban. Az adott célnak (közlés, kifejezés, alkotás) megfelelő kompozíció létrehozása. Kontrasztokkal (szín, tónus, forma, méret, felület) történő kiemelés használata az értelmező ábrázolásban. Színharmóniák, szíkontrasztok (fényárnyék, hideg-meleg, komplementer, magában való, szimultán, mennyiségi, minőségi) használata	
TECHNIKÁK 9 óra -rajzolás -festés -kollázs Nyomtatás Makettezés További technikák	Adott technika adekvát használata. Szabadkézi rajz készítése ceruzával, tollal. -Egyszerű szakmai jellegű rajz készítése szabadkézzel, vagy szerkesztve ceruzával és szerkesztő eszközökkel. Festés akvarellal, temperával. Kollázskészítés.. Legalább egy kézi sokszorosító eljárás (nyomtatás) alkalmazása (pl. papírmetszet, linómetszet). plasztikai minőségek létrehozása – agyag, gipsz , alternatív anyagok felhasználásával	
ÁBRÁZOLÁS, LÁTVÁNYÉRTELMEZÉS 18 óra -Arány -Forma,alak, karakter Szerkezet,felépítés,méret -téri helyzetek - nézőpont természetesség	Ábrázoló jellegű rajz készítése során a látvány formáját meghatározó főbb, a felismerhetővé tévő jegyek megfigyelése és helyes visszaadása (befoglalóforma, körvonal). Téri helyzetek egyszerű, értelmezhető jellegű ábrázolása. Tárgyak, objektumok egymáshoz viszonyított téri helyzetének pontos megjelenítése látvány alapján két vagy három dimenzióban. - Látvány alapján tárgyak, objektumok ábrázolása során a nézőpont következetes megtartása. - Beállítás alapján a fény-árnyék hatások segítségével a természetesség érzékeltetése (pl.szabadkézi rajzban, festéssel).	

MEGJELENÍTÉS, KÖZLÉS, KIFEJEZÉS, ALKOTÁS 12 óra - Kompozíció - Színhatás - Érzelmek - Folyamat, mozgás - Kép és szöveg - Vizuális információ - Tárgyak és környezet	Érzelmek, lelkiállapotok értelmezhet vizuális kifejezése szabadon választott vizuális formában. Folyamat, történet bemutatása értelmezhet képsorokban (pl. képregény) . Adott kép(ek) és szövegrészek egymáshoz viszonyított, a célnak megfelelő elrendezése adott képmezőben, hagyományos technikával vagy számítógéppel. Adott tartalomnak leginkább megfelelő típus és kompozíció kiválasztása. Vizuális jelek, szimbólumok egyértelmű, következetes használata (pl. magyarázóközlő rajzokon). Adott funkcióra csomagolás tervezése. Külső és belső terek különböző funkcióra történő berendezésének, átalakításának megtervezése	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> verbális közlésformák, a műelemzés verbális módszerei. <i>Ének-zene:</i> A zenei és vizuális élmények kapcsolata. Zenei kompozíció. <i>Dráma és tánc:</i> jelenetek, mozgások, összetett mediális művészeti hatások élményének feldolgozása

BEFOGADÁS

Vizuális eszközök

MEGJELENÍTÉS SAJÁTOSSÁGAI 9 óra -vizuális nyelvi elemek - térábrázolási módok -vizuális minőségek -látványértelmezés -Vizuális minőségek - Kontraszt, harmónia - Kontextus	vizuális közlés, kifejezés legfontosabb eszközeinek (pont, vonal, sík- és térformák, felület, tónus, szín, szerkezet/kompozíció, képi motívumok) a vizuális közlésben, kifejezésben betöltött szerepének ismerete és használata az elemzés során. legjellegzetesebb térábrázolási konvenciók felismerése és lényegének ismerete. A természetesség-megjelenítés különböző módjainak ismerete Vizuális minőségek differenciált megkülönböztetése szóbeli közlésekben is (pl. tónus/szín; alak/forma; textúra/faktúra/struktúra megkülönböztetése) .	<i>Matematika:</i> Síkbeli és térbeli alakzatok. Vetületi ábrázolás.
TECHNIKÁK 3 óra	A vizuális közlés, kifejezés legfontosabb technikáinak felismerése. Ceruzarajz, kréta, pasztell, aquarell, tempera, akril, tus, pác stb. technikai sajátosságainak megismerése alkalmazása.	

Tevékenységtérületek

VIZUÁLIS KOMMUNIKÁCIÓ 6 óra - Folyamat, mozgás, idő - Kép és szöveg - Vizuális információ - Tömegkommunikáció - Média kategóriák - Fotó, mozgókép	köznapi és művészi vizuális közlésekben előforduló legfontosabb jelek, jelzések, jelképek, motívumok megfelelő verbális értelmezése. A tömegkommunikáció legfontosabb (auditív, vizuális, audiovizuális) eszközeinek, leggyakoribb formáinak ismerete és megkülönböztetése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> Szöveg és kép viszonya <i>Meggyezéses kommunikáció:</i> Ábrák, képek, illusztrációk kapcsolata a szöveggel. <i>Matematika:</i> Rajzolt, illetve tárgyi jelek értelmezése. <i>Földrajz:</i> a mindennapi környezetben előforduló jelek, jelzések, a jelekből álló információhoz kapcsolódó

		kommunikáció.

TÁRGY ÉSKÖRNYEZETKULTÚRA 6 óra - Kézm ves és ipari tárgykultúra Népm vészet - Forma- és Funkcióelemzés	A tárgyi néprajz és a népm vészet fogalmának ismerete. A tárgyról leolvasható információk ismerete. Különböz korokból és kultúrákból származó tárgyak, objektumok (pl. épület, építmény) funkció- és formaelemzése.	– <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> eszközhasználat. Lakókörnyezet-életmód. Tárgyak, szerkezetek, rendeltetés. – <i>Biológia-egészségtan:</i> Környezet fogalmának értelmezése. Helyi természet- és környezetvédelmi problémák felismerése. Környezettudatos magatartás, fenntarthatóság. <i>Földrajz:</i> védett hazai és nemzetközi természeti értékek

***M* TÁRGYLISTA, SZAKKIFEJEZÉS –LISTA**

A 435 tételb l álló képjegyzék az érettségi vizsga központi képanyagát tartalmazza, valamint a szakkifejezések listája pontosítja, konkretizálja az ismeretek körét.